

FCG.

KUNTA
LIITTO

USO

Uuden sukupolven
organisaatiot

Rautalammin toimintaympäristö

2.8.2023

VÄESTÖKEHITYS

- Tapahtunut kehitys
- Muuton suunnat ja taustat
- Väestöennuste

ELINVOIMA JA TYÖLLISYYS

- Työpaikat, työikäiset, työvoima
- Yritykset
- Työttömyys
- Pendelöinti
- Koulutusaste
- Panostukset pito- ja vetovoimaan

HYVINVOINTI JA OSALLISUUS

- Köyhyys
- Syrjäytymisriskissä olevat nuoret
- Sairastavuus
- Äänestysaktiivisuus
- Rikosten määrä
- HYTE-kerroin

KUNTATALOUS

- Kuntalain mukaiset kriteerit

YMPÄRISTÖ

- Hiilidioksidipäästöt

Väestökehitys

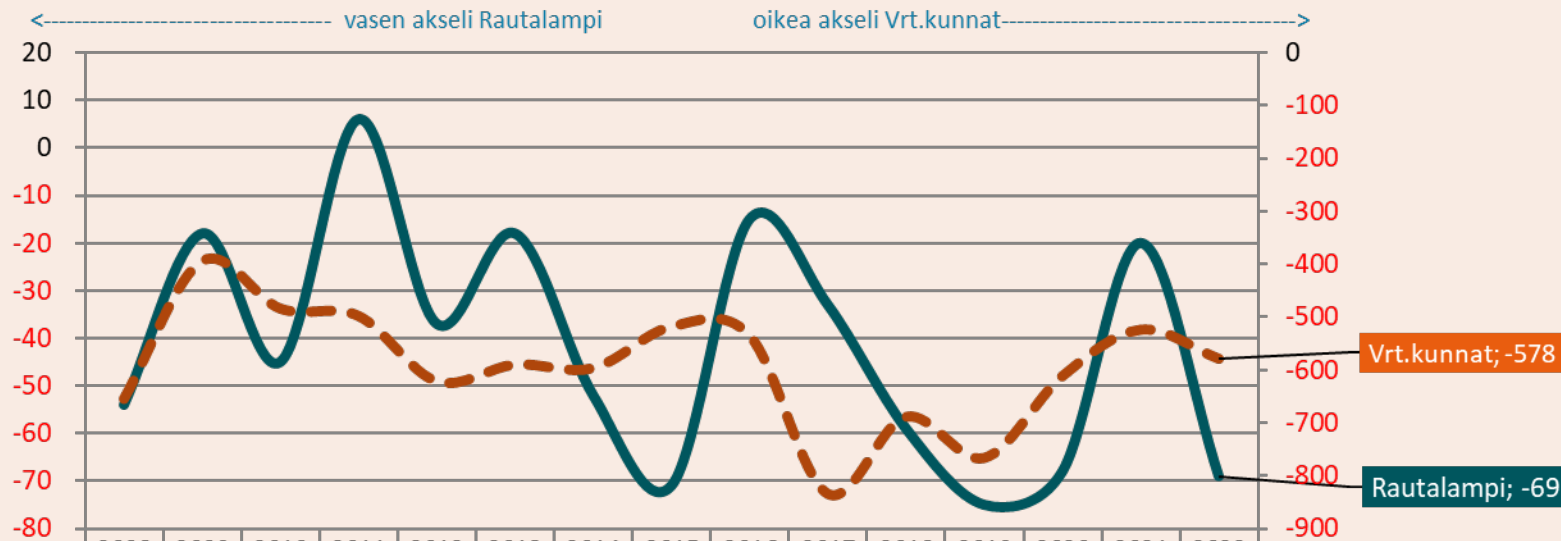
Asukasluku kutistui vuonna 2022

- Rautalammin asukasluku oli vuoden 2022 lopussa 2964 henkilöä.
- Asukasluku kutistui vuodesta 2021 69 henkilöä eli 2,3 %.
- Väestö on kutistunut noin 630 henkilöllä vuodesta 2008.

Kokonaismuutos, 2022, osuus väestöstä %	
Vrt.kunnat	
Rantasalmi (-22)	-0,7 %
Simo (-27)	-0,9 %
Ruovesi (-41)	-1,0 %
Lappajärvi (-46)	-1,6 %
Vaala (-47)	-1,8 %
Juuka (-92)	-2,1 %
Rautalampi (-69)	-2,3 %
Sonkajärvi (-105)	-2,8 %
Karstula (-109)	-2,9 %
Kaavi (-89)	-3,2 %
Vrt.kunnat (-578)	-1,9 %

Kokonaismuutos

Henkilöä, kuntajako 2022

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rautalampi	-54	-18	-45	6	-37	-18	-52	-71	-15	-33	-59	-75	-68	-20	-69
Vrt.kunnat	-654	-393	-483	-497	-621	-589	-596	-517	-534	-834	-688	-766	-611	-523	-578

Vrt.kunnat; -578

Rautalampi; -69

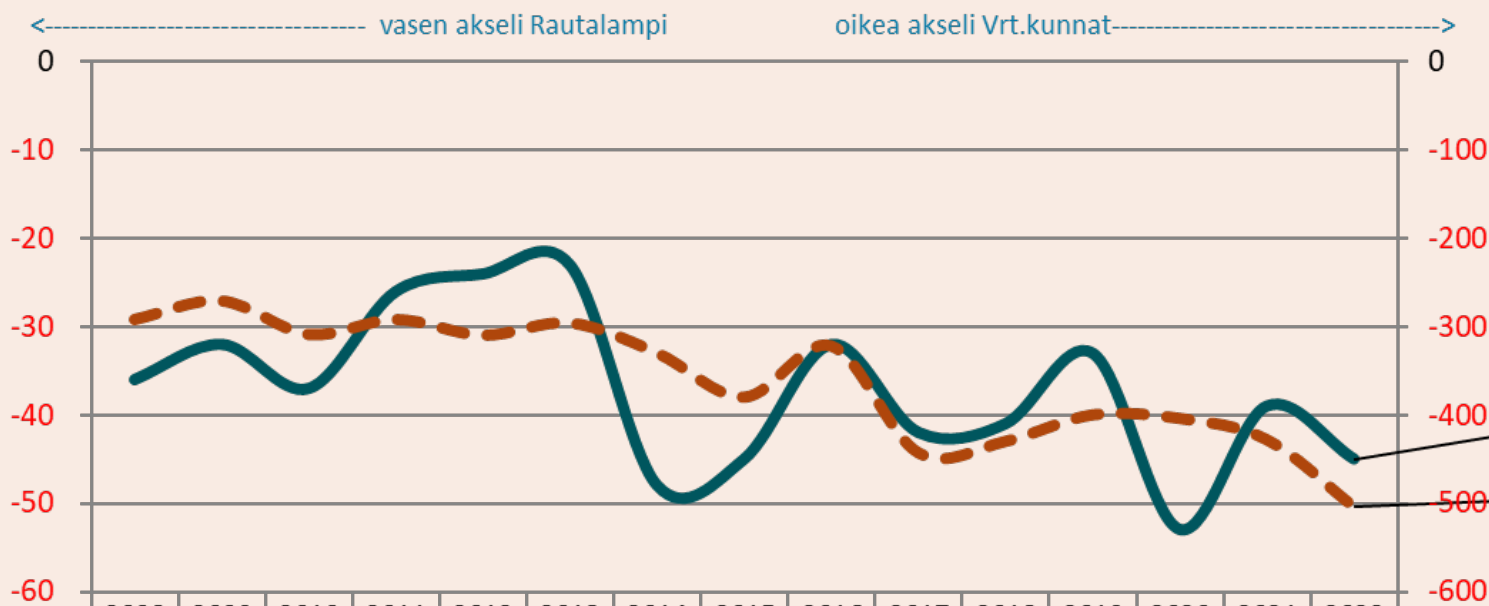
Lähde: Tilastokeskus

Syntyneiden ja kuolleiden ero eli luonnollinen väestönmuutos

- Rautalammilla syntyi vuonna 2022 45 henkilöä vähemmän kuin kuoli.
- Luonnollinen väestönmuutos on ollut negatiivista koko tarkastelujaksolla.

Luonnollinen väestönmuutos

Henkilöä, kuntajako 2022

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rautalampi	-36	-32	-37	-26	-24	-23	-48	-45	-32	-42	-41	-33	-53	-39	-45
Vrt.kunnat	-292	-271	-309	-292	-310	-296	-330	-380	-322	-443	-430	-400	-404	-428	-504

Lähde: Tilastokeskus

Rautalampi; -45

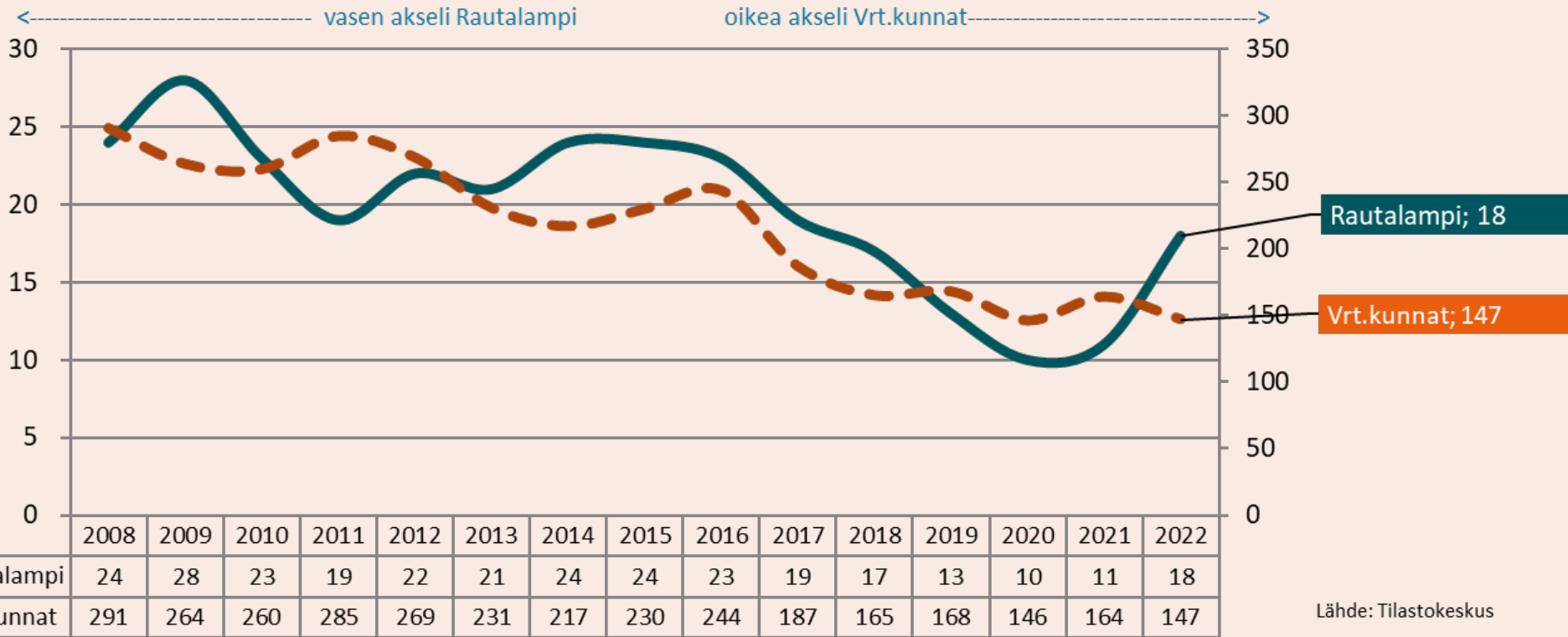
Vrt.kunnat; -504

Syntyneiden määrä vähentynyt

- Rautalammilla vuosittain syntyneiden määrä on laskenut vuodesta 2008. Vuonna 2022 syntyneitä oli kuitenkin enemmän kuin vuosina 2018-2021.

Elävänä syntyneet

Henkilöä, kuntajako 2022

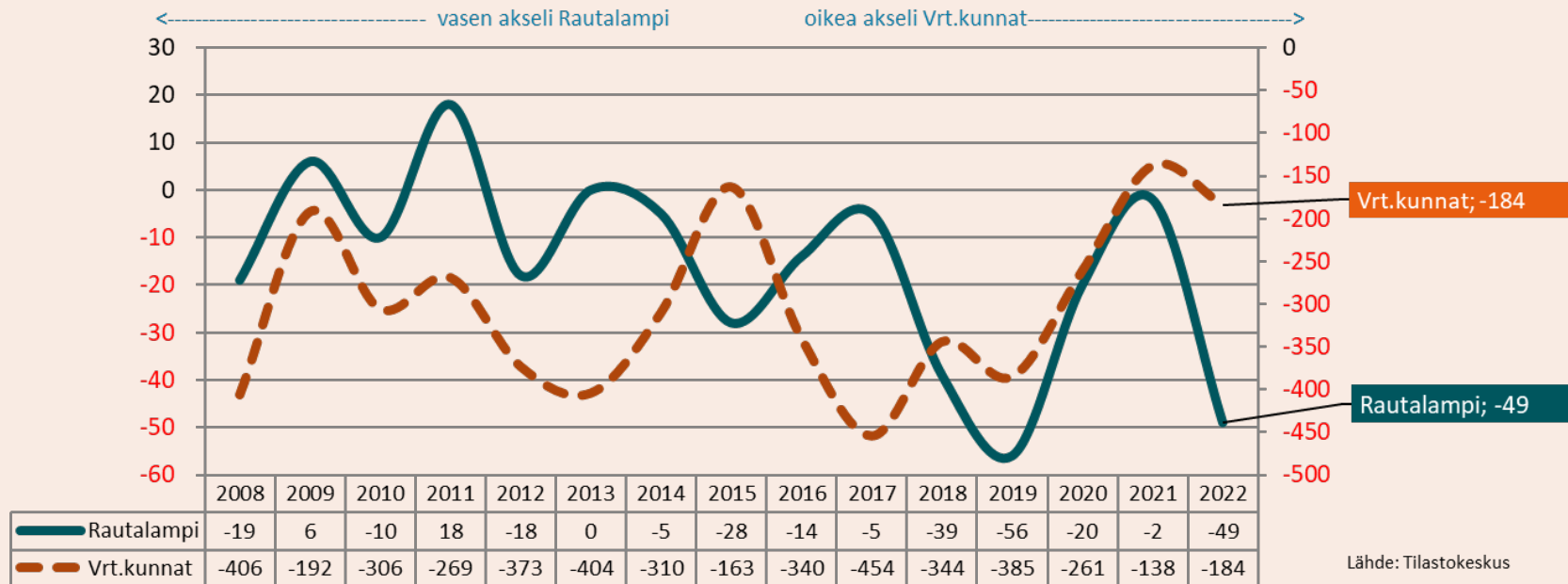
Lähde: Tilastokeskus

Kuntien välinen nettomuutto negatiivinen vuonna 2022

- Rautalammilta muihin kuntiin muutti vuonna 2022 49 henkilöä enemmän kuin toiseen suuntaan.
- Nettomuutto kävi miltei tasapainossa vuonna 2021, mutta palasi negatiiviseksi 2022.
- Rautalammilla vuoden 2022 kehitys oli vertailuryhmän 2. heikoin.

Kuntien välinen nettomuutto

Henkilöä, kuntajako 2022

Lähde: Tilastokeskus

Kuntien välinen nettomuutto, 2022, osuus väestöstä %		
Vrt.kunnat		
Ruovesi (9)	0,2 %	
Vaala (-1)	0,0 %	
Rantasalmi (-5)	-0,2 %	
Juuka (-11)	-0,2 %	
Simo (-11)	-0,4 %	
Karstula (-33)	-0,9 %	
Sonkajärvi (-47)	-1,2 %	
Lappajärvi (-38)	-1,3 %	
Rautalampi (-49)	-1,6 %	
Kaavi (-47)	-1,7 %	
Vrt.kunnat (-184)	-0,6 %	

Muuttovoittoa kertyi vuonna 2021 eniten Vaalasta

- Vuonna 2021 Rautalampi sai muuttovoittoa eniten Vaalasta. Edeltävinä vuosina muuttoliike Vaalan ja Rautalammen on ollut todella vähäistä.
- Nettomuutto Kuopioon oli eniten negatiivinen vuonna 2021, 14 henkilöä enemmän muutti Kuopioon kuin toiseen suuntaan.

Rautalampi											
10 parasta nettomuuton suuntaa vuonna 2021 ja edeltävä kehitys											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2012-2021
Vaala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	10
Jyväskylä	-7	-5	-9	-8	-1	0	-7	-13	-3	7	-46
Helsinki	2	-3	0	1	2	2	1	-1	3	6	13
Pori	0	0	0	1	0	1	-1	-2	0	5	4
Vantaa	0	7	-2	1	1	-2	2	-1	1	4	11
Kirkkonummi	0	0	1	-2	-1	-1	0	-1	0	4	0
Leppävirta	-3	2	-4	2	-3	-1	-2	-3	0	4	-8
Heinola	-1	1	4	1	0	0	0	0	-2	3	6
Kannonkoski	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	3	2
Oulu	4	0	1	0	1	1	-1	-2	3	2	9
Koko kuntaryhmä	-5	2	-9	-4	-1	0	-8	-23	1	48	1
Muu Suomi	-13	-2	4	-24	-13	-5	-31	-33	-21	-50	-188
Koko maa	-18	0	-5	-28	-14	-5	-39	-56	-20	-2	-187

Rautalampi											
10 huonointa nettomuuton suuntaa vuonna 2021 ja edeltävä kehitys											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2012-2021
Kuopio	3	-9	-13	-26	-26	14	-5	-15	-12	-14	-103
Turku	-2	1	-2	1	2	1	-1	-12	-14	-11	-37
Suonenjoki	-23	1	-9	-15	8	-11	-3	1	-6	-9	-66
Hämeenlinna	0	2	3	0	0	0	-2	0	-1	-4	-2
Lapinlahti	-1	1	1	0	0	1	-1	2	0	-4	-1
Polvijärvi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-4	-4
Pieksämäki	-6	-1	8	4	-2	-5	3	-1	-8	-4	-12
Nivala	0	-3	0	0	2	-3	-2	3	1	-3	-5
Lahti	2	2	2	-3	1	-1	-6	2	3	-2	0
Muurame	-1	0	1	0	0	1	0	0	0	-2	-1
Koko kuntaryhmä	-28	-6	-9	-39	-15	-3	-17	-20	-37	-57	-231
Muu Suomi	10	6	4	11	1	-2	-22	-36	17	55	44
Koko maa	-18	0	-5	-28	-14	-5	-39	-56	-20	-2	-187

Kuopio on suurin lähtö- ja tulomuuton kunta

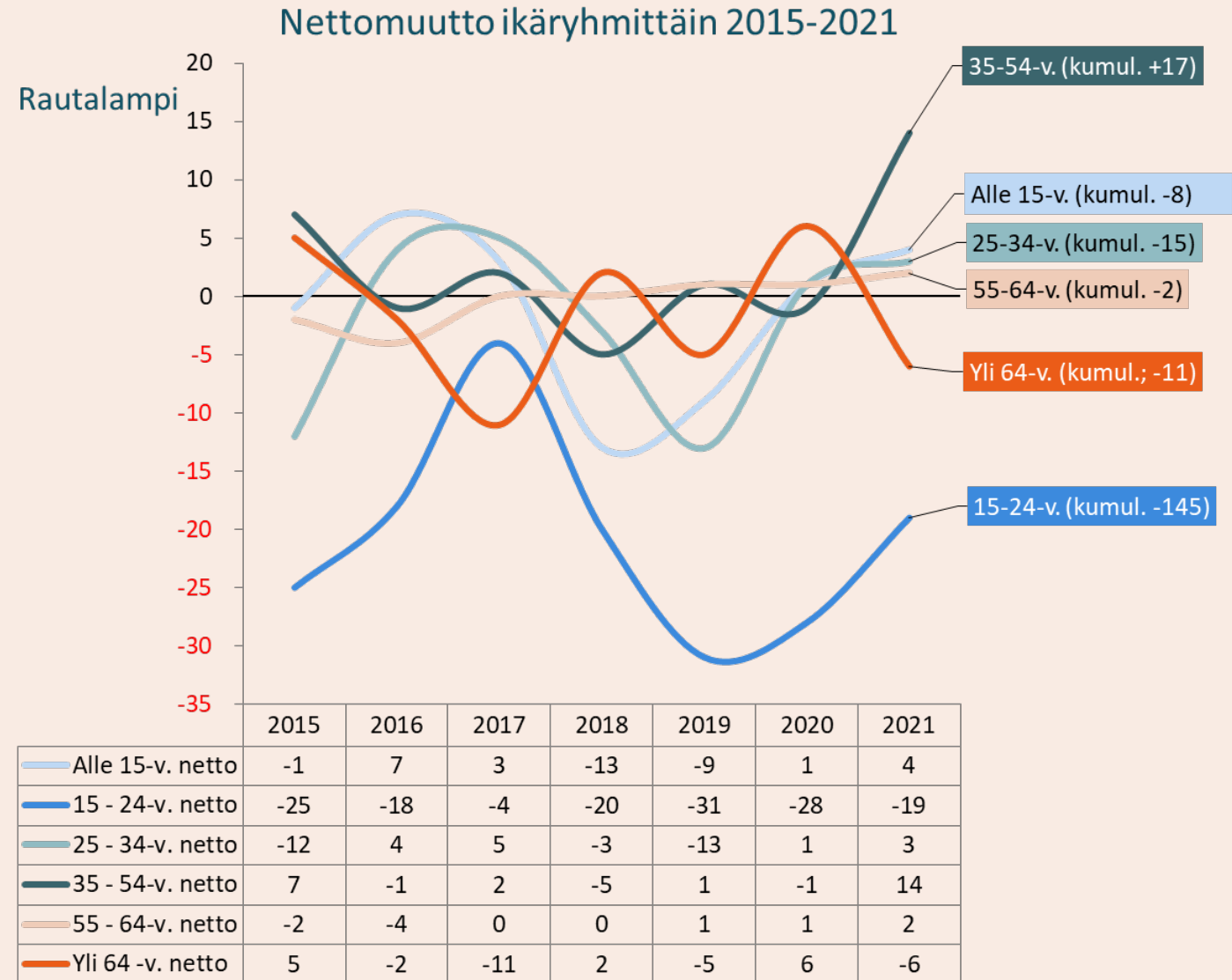
- Rautalammilta muutetaan eniten Kuopioon, Suonenjoelle, Turkuun ja Jyväskylään.
- Rautalammille muutetaan lähinnä Kuopiosta, Suonenjoelta, Jyväskylästä, vuonna 2021 myös Vaalasta.

Rautalampi											
10 suurinta lähtömuuton suuntaa vuonna 2021											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2012-2021
Kuopio	41	32	43	48	49	25	44	33	30	37	382
Suonenjoki	40	32	33	42	16	19	23	14	21	21	261
Turku	2	0	3	1	0	3	1	12	15	13	50
Jyväskylä	19	12	13	12	11	10	17	18	16	13	141
Pieksämäki	8	7	1	5	5	7	3	7	14	7	64
Lapinlahti	1	0	1	0	0	0	1	0	0	5	8
Polvijärvi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4
Hämeenlinna	0	0	0	1	0	0	2	3	1	4	11
Helsinki	3	12	3	5	2	4	2	7	6	4	48
Nivala	0	3	0	0	0	3	2	0	0	3	11
Koko kuntaryhmä	114	98	97	114	83	71	95	94	103	111	980
Muu Suomi	62	45	47	58	58	56	73	65	57	46	567
Koko maa	176	143	144	172	141	127	168	159	160	157	1547

Rautalampi											
10 suurinta tulomuuton suuntaa vuonna 2021											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2012-2021
Kuopio	44	23	30	22	23	39	39	18	18	23	279
Jyväskylä	12	7	4	4	10	10	10	5	13	20	95
Suonenjoki	17	33	24	27	24	8	20	15	15	12	195
Vaala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	10
Helsinki	5	9	3	6	4	6	3	6	9	10	61
Vantaa	1	8	2	2	2	0	2	0	3	5	25
Pori	0	0	0	1	0	1	0	0	0	5	7
Espoo	1	1	2	5	0	0	0	1	7	4	21
Oulu	9	0	1	0	1	1	0	1	3	4	20
Leppävirta	1	2	1	2	0	0	0	1	1	4	12
Koko kuntaryhmä	90	83	67	69	64	65	74	47	69	97	725
Muu Suomi	68	60	72	75	63	57	55	56	71	58	635
Koko maa	158	143	139	144	127	122	129	103	140	155	1360

2020-2021 nettomuutto oli aikaisempaa positiivisempaa monissa ikäryhmissä

- 55-64-vuotiaiden ryhmässä muuttoliike on ollut tasapainossa.
- Eläkeikäisten nettomuutto oli vuonna 2021 negatiivista.
- 35-54-vuotiaiden nettomuutto on ollut tasapainossa, ja muuttui positiiviseksi vuonna 2021.
- Alle 15-vuotiaiden nettomuutto on ollut melko tasapainossa 2020-2021.
- Nuorten aikuisten (25-34 v.) nettomuutto on ollut vaihdellut paljon, yht. -15 hlö vuodesta 2015
- 15-24-vuotiaiden ikäluokissa nettomuutto on ollut selkeän negatiivista.
 - Nuoret muuttavat opiskelemaan.

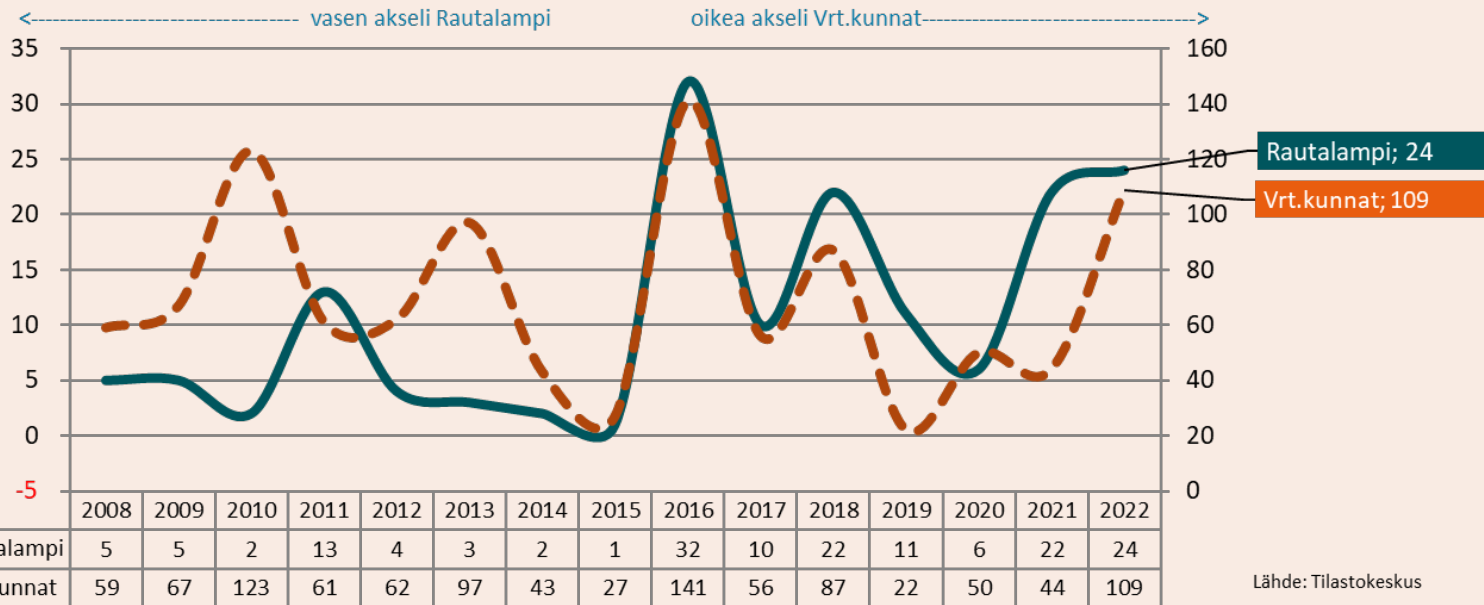

Nettomaahanmuutto ollut positiivista

- Rautalampi on saanut ulkomailta hieman muuttovoittoa.

Nettomaahanmuutto

Henkilöä, kuntajako 2022

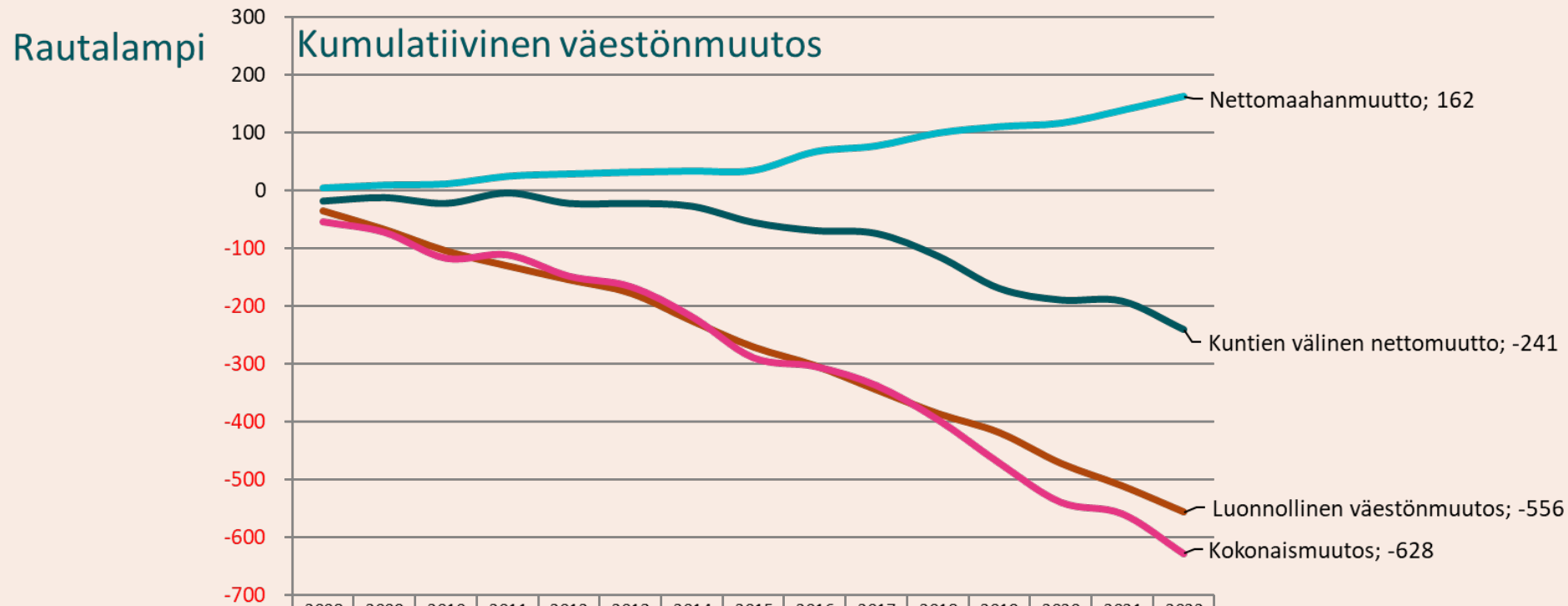

Lähde: Tilastokeskus

Nettomaahanmuutto, 2022, osuus väestöstä	
%	
Vrt.kunnat	
Rantasalmi (41)	1,2 %
Lappajärvi (32)	1,1 %
Rautalampi (24)	0,8 %
Vaala (6)	0,2 %
Ruovesi (8)	0,2 %
Juuka (8)	0,2 %
Karstula (6)	0,2 %
Simo (4)	0,1 %
Sonkajärvi (4)	0,1 %
Kaavi (0)	0,0 %
Vrt.kunnat (109)	0,4 %

Kuntien välinen nettomuutto ja luonnollinen väestönmuutos yhteensä miltei -800 henkilöä

- Rautalammin asukasluku on kutistunut 16 % eli noin 630 henkilöllä vuodesta 2008.
- Syntyneiden vähemmyys on ollut noin 550 henkilöä, ja muuttotappio muihin kuntiin noin 240 henkilöä.
- Nettomaahanmuutto on ollut positiivinen noin 160 henkilöllä.

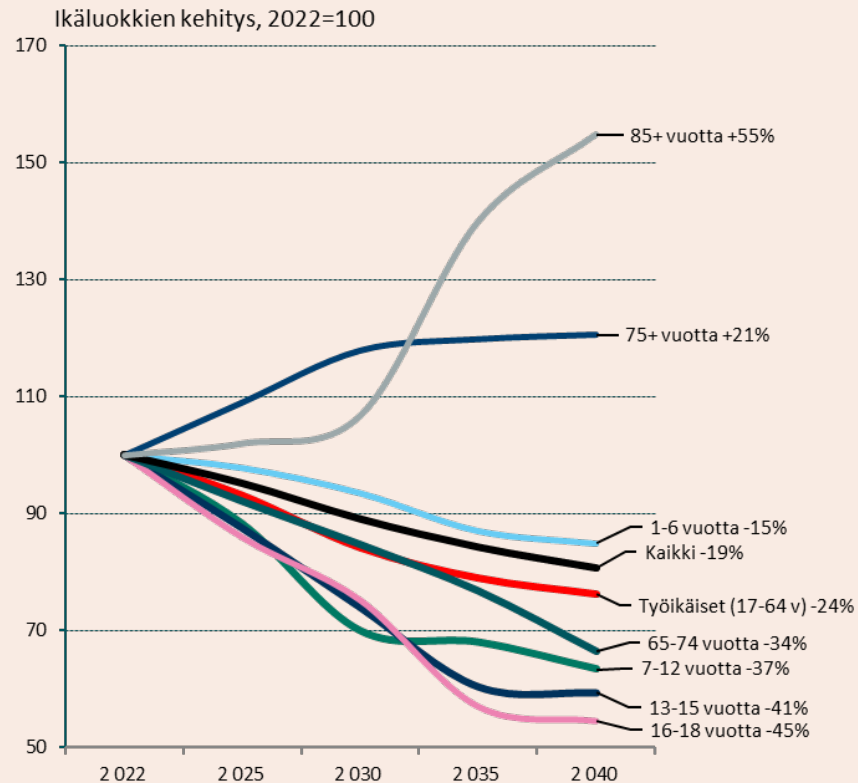

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Luonnollinen väestönmuutos	-36	-68	-105	-131	-155	-178	-226	-271	-303	-345	-386	-419	-472	-511	-556
Kuntien välinen nettomuutto	-19	-13	-23	-5	-23	-23	-28	-56	-70	-75	-114	-170	-190	-192	-241
Nettomaahanmuutto	5	10	12	25	29	32	34	35	67	77	99	110	116	138	162
Kokonaismuutos	-54	-72	-117	-111	-148	-166	-218	-289	-304	-337	-396	-471	-539	-559	-628

Kumula-
tiivinen

Väestömuutokset vuoteen 2040

Rautalampi

Rautalampi

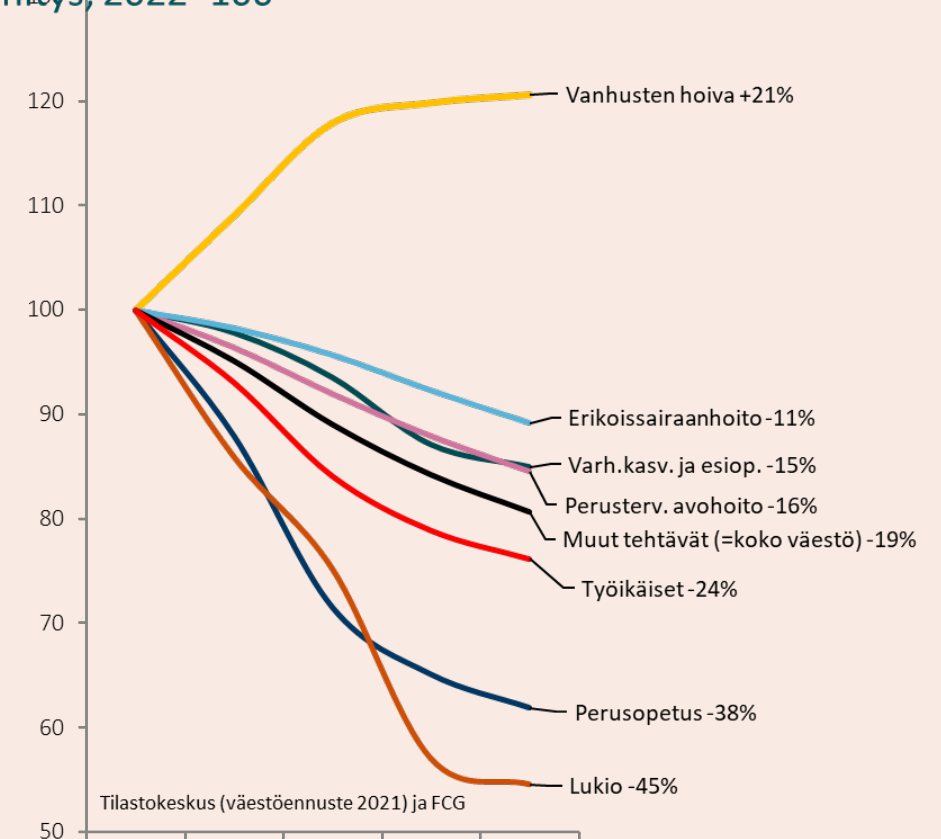
	2 022	2 025	2 030	2 035	2 040	2022-2040
0 vuotta	18	14	12	12	12	-6
0-5 vuotta	111	88	83	78	76	-35
1-6 vuotta	93	91	87	81	79	-14
6 vuotta	21	17	16	15	15	-6
7-12 vuotta	153	135	107	104	97	-56
13-15 vuotta	96	84	71	58	57	-39
7-15 vuotta	249	219	178	162	154	-95
16-18 vuotta	121	104	91	69	66	-55
0-18 vuotta	481	428	368	324	311	-170
Työikäiset (17-64 v)	1 459	1 358	1 227	1 151	1 111	-348
65-74 vuotta	581	535	492	446	386	-195
65+ -vuotta	1 101	1 102	1 105	1 069	1 013	-88
75+ vuotta	520	567	613	623	627	+107
85+ vuotta	148	151	158	207	229	+81
Kaikki	2 964	2 820	2 639	2 496	2 390	-574

Palvelutarpeet eriytyvät

- Vanhusten hoivan palvelutarpeet kasvavat hieman, mikäli palvelujen käyttö ikäryhmän asukasta kohti säilyy nykyisellä tasolla.
- Kunnan tehtävissä palvelutarpeet vähenevät opetuksessa.
- *Palvelutarpeiden muutokset on laskettu Tilastokeskuksen väestöennusteen ja palvelujen nykyisen ikäryhmittäisen käytön perusteella.*

Palvelutarpeiden kehitys, 2022=100

Rautalampi

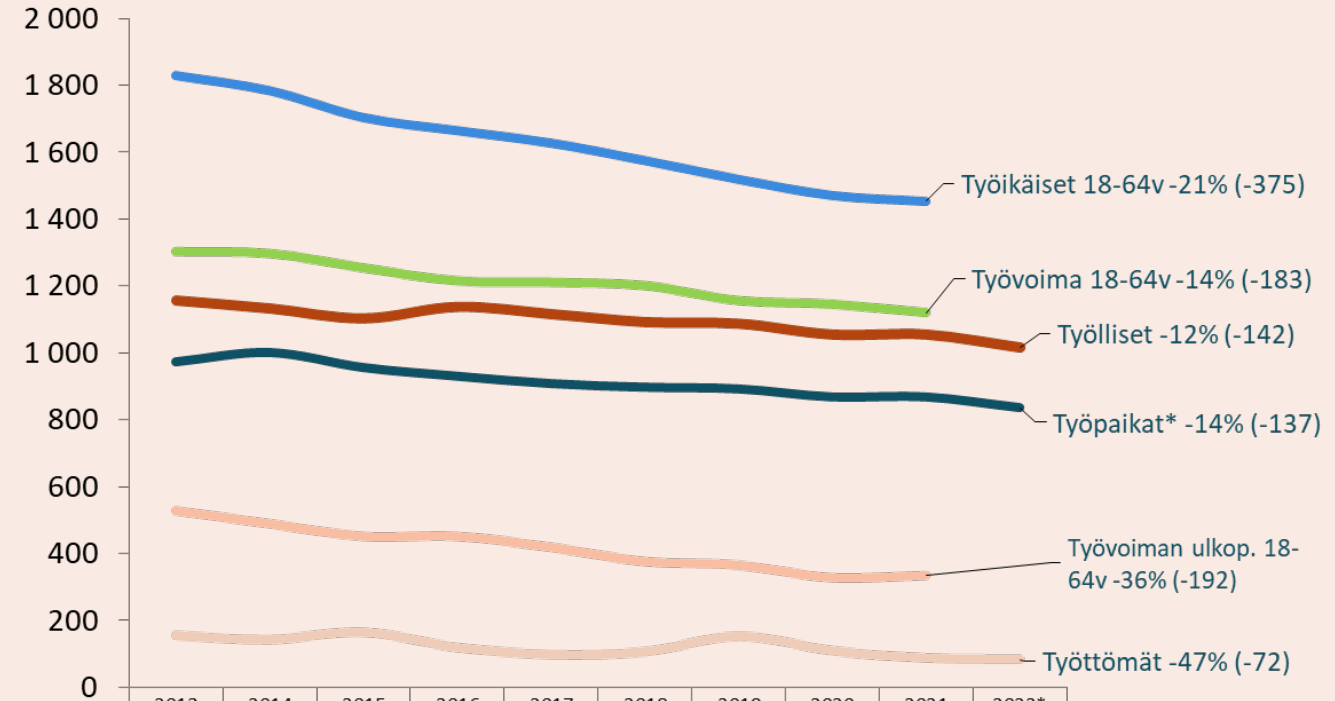
	2 022	2 025	2 030	2 035	2 040
Varh.kasv. ja esiop. -15%	100	98	94	87	85
Perusopetus -38%	100	88	71	65	62
Lukio -45%	100	86	75	57	55
Vanhusten hoiva +21%	100	109	118	120	121
Perusterv. avohoito -16%	100	96	92	88	84
Erikoissairaanhoido -11%	100	98	96	92	89
Muut tehtävät (=koko väestö) -19%	100	95	89	84	81
Työikäiset -24%	100	93	84	79	76

Elinvoima ja työllisyys

Työpaikat ja työvoima 2013-2021

- **Työikäisten** määrä on vähentynyt 21 %, **työllisten** määrä on vähentynyt samalla vain 12 %.
- **Työvoiman ulkopuolella*** olevien** määrä on vähentynyt noin 200:lla eli 36 %.
 - Etenkin työikäisten eläkeläisten määrä on vähentynyt.
- **Työttömien**** määrä on vähentynyt noin 70:llä eli 47 %.
- **Työpaikkojen*** määrä on vähentynyt noin 140:llä eli 14 %.
- **Työllisyysaste** oli vuonna 2021 Rautalammilla 69,3 % (koko maassa 72,4 %)
- Jatkoksin eläkkeelle siirtymisen viivästyminen ja työttömyyden vähentyminen tarjoavat 'työvoimareservin', joka voi korvata työikäisten määrän vähentymistä.

Rautalampi: työpaikat*, työlliset, työttömät ja työvoima

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022*
Työpaikat* -14% (-137)	973	1 001	956	930	908	897	892	868	868	836
Työlliset -12% (-142)	1158	1134	1104	1139	1117	1093	1088	1055	1055	1016
Työttömät -47% (-72)	154	142	164	118	97	105	152	108	86	82
Työvoiman ulkop. 18-64v -36% (-192)	527	488	451	451	418	376	365	328	335	
Työikäiset 18-64v -21% (-375)	1829	1784	1704	1665	1628	1576	1520	1472	1454	
Työvoima 18-64v -14% (-183)	1302	1296	1253	1214	1210	1200	1155	1144	1119	

Lähde: Tilastokeskus

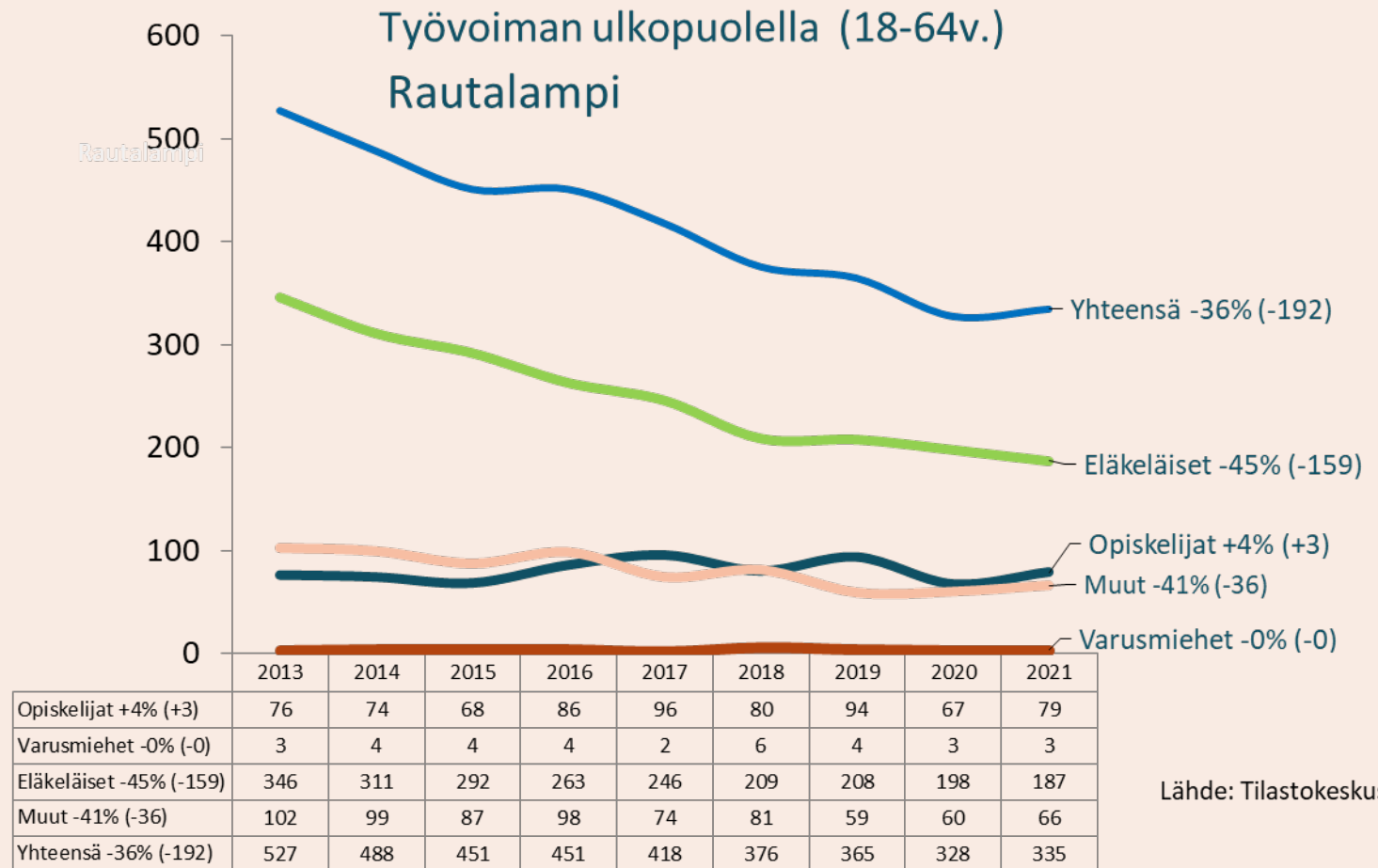
*työpaikkojen määrä 2021 ja 2022 on arvioitu vuoden 2020 työpaikkaomavaraisuuden ja 2021 ja 2022 työllisten määrän perusteella.

**joulukuu 2022

***Työvoiman ulkopuolella olevilla tarkoitetaan henkilöitä, jotka tutkimusviikolla eivät olleet työllisiä tai työttömiä.

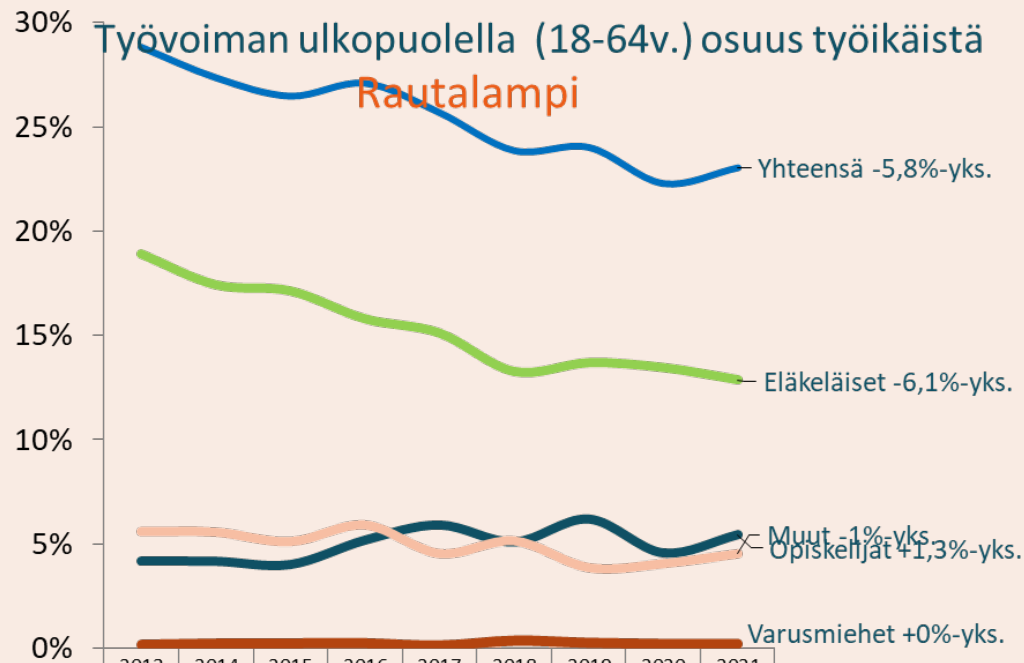
Työvoiman ulkopuolella olevien määrä laskenut

- Eniten on laskenut **työikäisten eläkeläisten** määrä, 159 henkilöä (45 %).
- **Muut** työvoiman ulkopuolella olevat -ryhmään kuuluu myös erityisessä syrjäytymisvaarassa olevia. Tämä ryhmä on laskenut 36 henkilöllä (41 %).

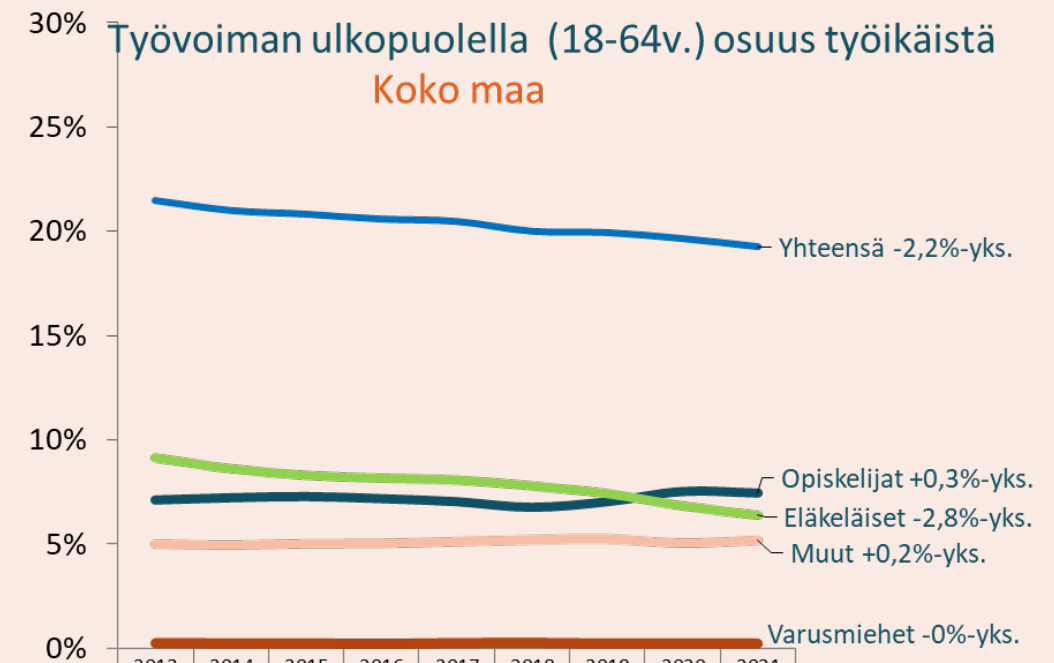
Lähde: Tilastokeskus

Työvoiman ulkopuolella olevien määrä laskenut enemmän kuin koko maassa keskimäärin

Opiskelijat +1,3%-yks.	4,2 %	4,1 %	4,0 %	5,2 %	5,9 %	5,1 %	6,2 %	4,6 %	5,4 %
Varusmiehet +0%-yks.	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,1 %	0,4 %	0,3 %	0,2 %	0,2 %
Eläkeläiset -6,1%-yks.	18,9 %	17,4 %	17,1 %	15,8 %	15,1 %	13,3 %	13,7 %	13,5 %	12,9 %
Muut -1%-yks.	5,6 %	5,5 %	5,1 %	5,9 %	4,5 %	5,1 %	3,9 %	4,1 %	4,5 %
Yhteensä -5,8%-yks.	28,8 %	27,4 %	26,5 %	27,1 %	25,7 %	23,9 %	24,0 %	22,3 %	23,0 %

Lähde: Tilastokeskus

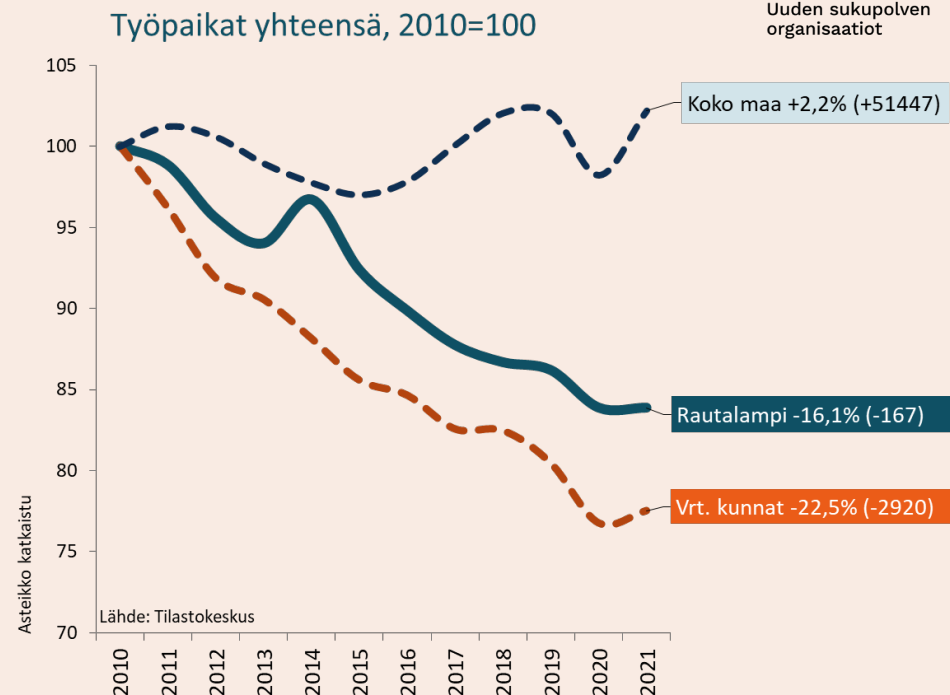

Opiskelijat +0,3%-yks.	7,1 %	7,2 %	7,3 %	7,2 %	7,0 %	6,7 %	7,0 %	7,5 %	7,5 %
Varusmiehet -0%-yks.	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %
Eläkeläiset -2,8%-yks.	9,2 %	8,6 %	8,3 %	8,2 %	8,1 %	7,8 %	7,4 %	6,8 %	6,4 %
Muut +0,2%-yks.	5,0 %	4,9 %	5,0 %	5,0 %	5,1 %	5,2 %	5,3 %	5,1 %	5,2 %
Yhteensä -2,2%-yks.	21,5 %	21,0 %	20,8 %	20,6 %	20,5 %	20,0 %	19,9 %	19,6 %	19,3 %

Lähde: Tilastokeskus

Työpaikkojen määrä on vähentynyt

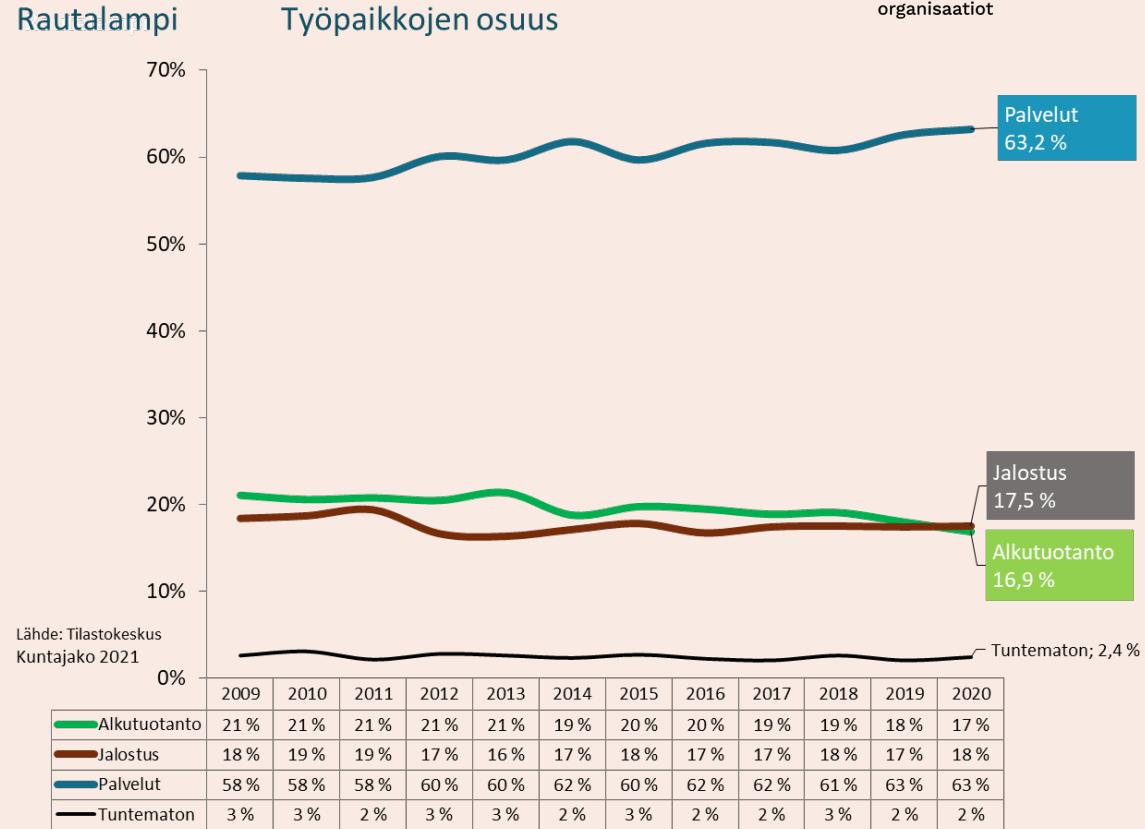
- Työpaikkojen määrä on vähentynyt Rautalammilla vähemmän kuin vertailukunnissa keskimäärin.
- Vertailuryhmässä työpaikkakehitys on ollut kaikissa kunnissa selkeän negatiivista.

	Työpaikat yhteensä												Muutos
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2010-21
Rautalampi	1 035	1 023	989	973	1 001	956	930	908	897	892	868	868	-16,1 %
Juuka	1 862	1 862	1 752	1 615	1 553	1 537	1 483	1 440	1 418	1 399	1 322	1 349	-27,6 %
Kaavi	1 062	991	975	984	935	915	899	857	831	790	775	769	-27,6 %
Karstula	1 548	1 568	1 507	1 491	1 381	1 392	1 411	1 414	1 415	1 356	1 293	1 301	-16,0 %
Lappajärvi	1 248	1 192	1 157	1 141	1 086	1 096	1 044	1 018	1 002	980	885	839	-32,8 %
Rantasalmi	1 180	1 140	1 105	1 105	1 086	939	897	888	942	964	943	1 018	-13,7 %
Ruovesi	1 958	1 712	1 595	1 657	1 641	1 597	1 596	1 533	1 545	1 428	1 312	1 400	-28,5 %
Simo	663	662	655	648	641	607	598	613	614	596	578	604	-8,9 %
Sonkajärvi	1 409	1 363	1 252	1 208	1 215	1 184	1 234	1 164	1 167	1 207	1 160	1 082	-23,2 %
Vaala	1 023	979	944	938	908	890	901	887	878	836	833	838	-18,1 %
Vrt. kunnat	12 988	12 492	11 931	11 760	11 447	11 113	10 993	10 722	10 709	10 448	9 969	10 068	-22,5 %
Koko maa	2 325 679	2 354 422	2 339 904	2 301 751	2 274 076	2 256 459	2 275 679	2 327 730	2 373 668	2 373 526	2 284 673	2 377 126	+2,2 %

Työpaikkojen jakauma 2009-2020

- Rautalammilla palveluiden työpaikat **ovat kasvattaneet** osuuttaan vuodesta 2009. Samalla alkutuotannon työpaikat ovat vähentyneet.

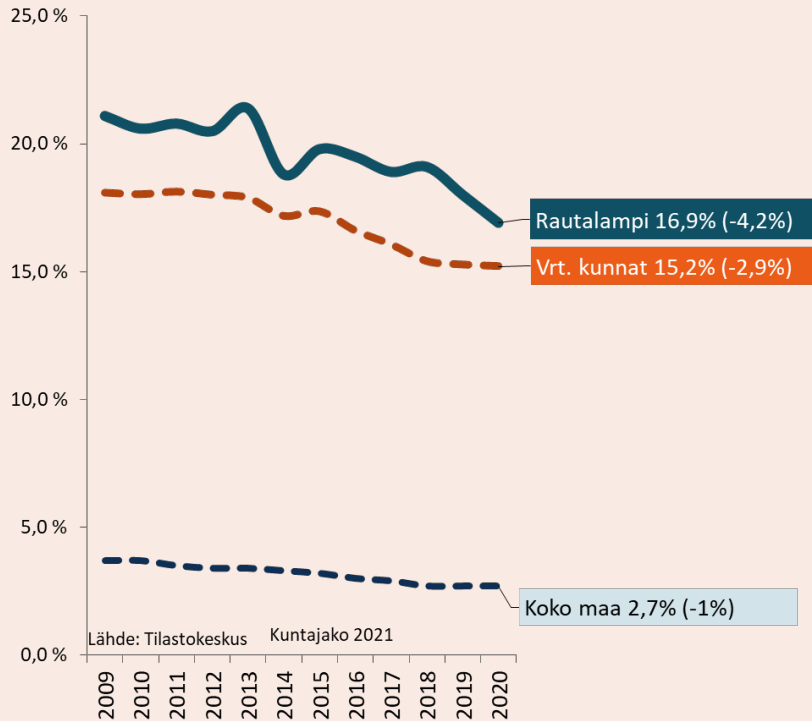

Rautalampi	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Alkutuotanto, %	21 %	21 %	21 %	21 %	21 %	19 %	20 %	20 %	19 %	19 %	18 %	17 %
Jalostus, %	18 %	19 %	19 %	17 %	16 %	17 %	18 %	17 %	17 %	18 %	17 %	18 %
Palvelut, %	58 %	58 %	58 %	60 %	60 %	62 %	60 %	62 %	62 %	61 %	63 %	63 %
Tuntematon, %	3 %	3 %	2 %	3 %	3 %	2 %	3 %	2 %	2 %	3 %	2 %	2 %
Rautalampi	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Alkutuotanto, lkm	218	211	206	199	214	180	184	177	170	170	156	147
Jalostus, lkm	190	191	192	162	163	163	166	152	156	156	151	152
Palvelut, lkm	599	589	571	585	598	591	555	559	553	542	543	549
Tuntematon, lkm	27	32	21	27	26	22	25	20	18	23	17	21

Työpaikkojen jakauma 2009-2020

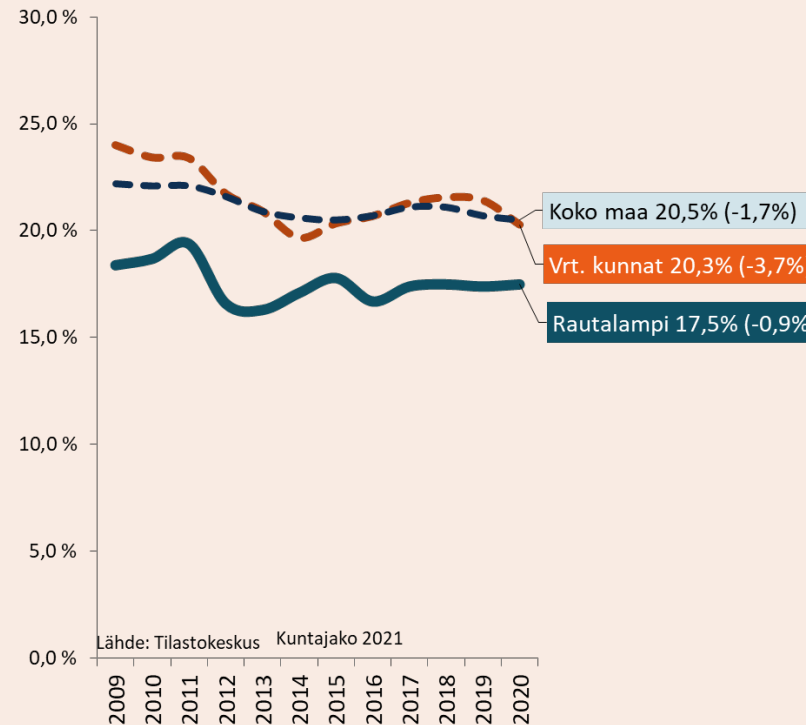
- Rautalammilla alkutuotannon työpaikkojen osuus on suurempi kuin vertailukunnissa keskimäärin.

Alkutuotannon työpaikkojen osuus, %

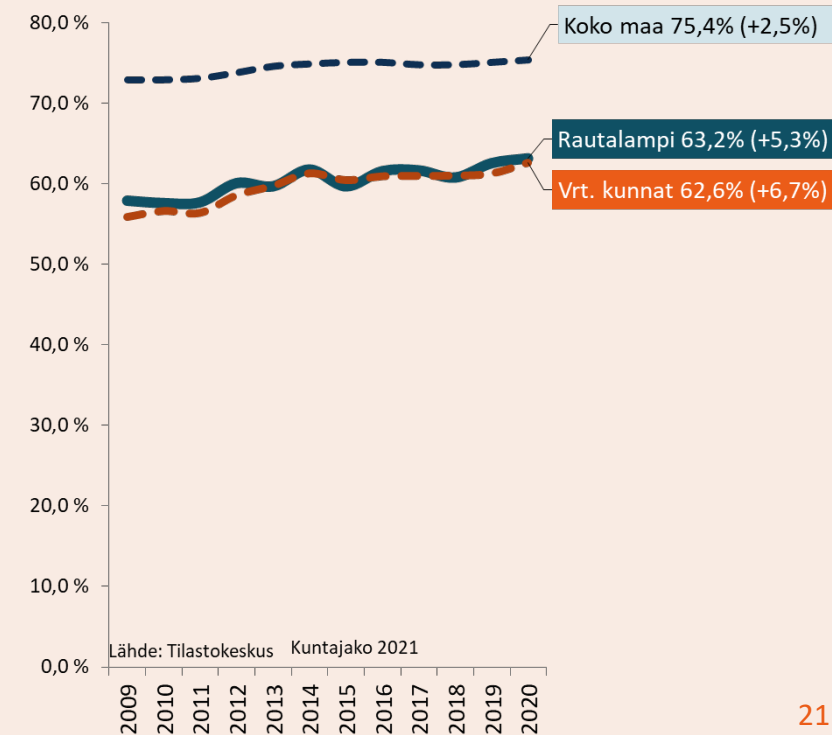
- Jalostuksen työpaikkojen osuus on pienempi kuin vertailukunnissa keskimäärin.

Jalostuksen työpaikkojen osuus, %

- Palvelujen työpaikkojen osuus on samalla tasolla kuin vertailukunnissa keskimäärin.

Palvelujen työpaikkojen osuus, %

Työpaikkojen määrän muutos 2009 - 2020

Uuden sukupolven
organisaatiot

USO FCG KUNTA
LIITTO

Työpaikkojen määrän muutos 2010-2021

Vrt. kunta

Pohjois-Savo

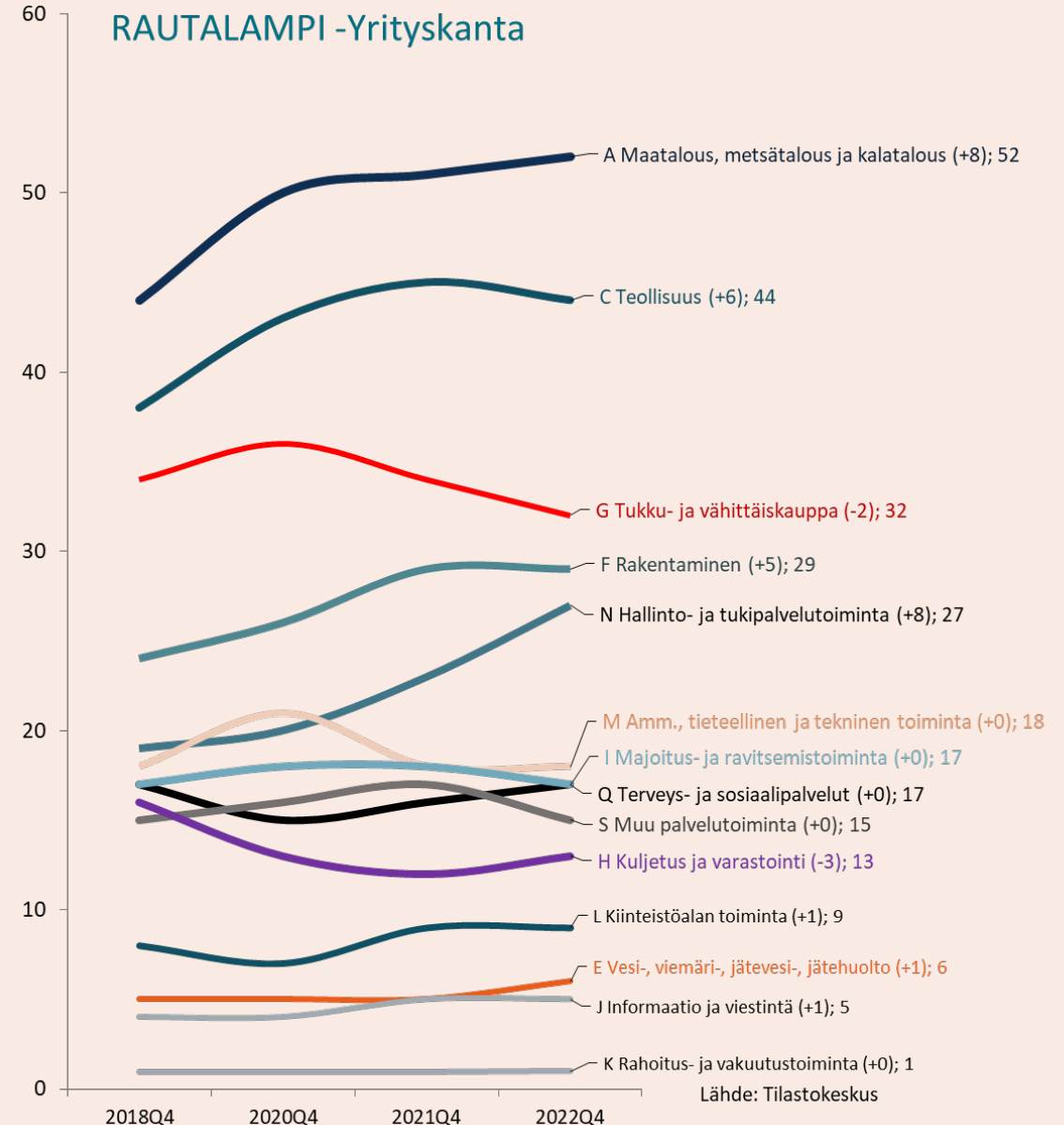
Manner-Suomen kunnat

1 Pirkkala +84 %	45 Pelkosenniemi +6 %	89 Muhos -3 %	133 Suonenjoki -9 %	177 Tervola -13 %	221 Ylitornio -18 %	265 Salo -25 %
2 Kempele +45 %	46 Pyhtää +6 %	90 Vehmaa -3 %	134 Simo -9 %	178 Kokemäki -13 %	222 Saarijärvi -18 %	266 Eura -25 %
3 Sipoo +40 %	47 Tuusula +6 %	91 Iisalmi -3 %	135 Forssa -9 %	179 Nurmes -13 %	223 Lestijärvi -18 %	267 Kinnula -25 %
4 Liminka +37 %	48 Närpiö +6 %	92 Merikarvia -4 %	136 Kristiinankauk. -9 %	180 Evijärvi -13 %	224 Vaala -18 %	268 Heinävesi -25 %
5 Pyhäjoki +34 %	49 Mustasaari +5 %	93 Rauma -4 %	137 Outokumpu -9 %	181 Pello -13 %	225 Lieksa -18 %	269 Juva -25 %
6 Uusikaupunki +32 %	50 Siilinjärvi +5 %	94 Koski Tl -4 %	138 Kannus -9 %	182 Ruokolahti -14 %	226 Imatra -18 %	270 Ilomantsi -26 %
7 Pedersören kunt +27 %	51 Muurame +5 %	95 Kuortane -4 %	139 Laitila -9 %	183 Kuhmo -14 %	227 Mänttä-Vilppul -19 %	271 Siikainen -26 %
8 Luoto +25 %	52 Oripää +4 %	96 Asikkala -4 %	140 Lapua -10 %	184 Halsua -14 %	228 Taipalsaari -19 %	272 Miehikkälä -26 %
9 Rusko +21 %	53 Kerava +4 %	97 Orimattila -4 %	141 Iitti -10 %	185 Rantasalmi -14 %	229 Nousiainen -19 %	273 Puumala -27 %
10 Lempäälä +21 %	54 Porvoo +3 %	98 Liperi -4 %	142 Kauhajoki -10 %	186 Utajärvi -14 %	230 Kauhava -19 %	274 Posio -27 %
11 Lieto +19 %	55 Merijärvi +3 %	99 Säköylä -4 %	143 Tervo -10 %	187 Kurikka -14 %	231 Hirvensalmi -20 %	275 Hausjärvi -27 %
12 Kittilä +18 %	56 Pietarsaari +3 %	100 Tammela -4 %	144 Haapajärvi -10 %	188 Reisjärvi -14 %	232 Jämsä -20 %	276 Rautavaara -27 %
13 Kärsämäki +17 %	57 Ii +3 %	101 Taivassalo -5 %	145 Raahe -10 %	189 Keuruu -14 %	233 Polvijärvi -20 %	277 Luhanka -27 %
14 Eurajoki +15 %	58 Pukkila +3 %	102 Isokyrö -5 %	146 Alajärvi -10 %	190 Ähtäri -14 %	234 Korsnäs -20 %	278 Juuka -28 %
15 Nokia +14 %	59 Vesilahti +2 %	103 Pori -5 %	147 Aura -10 %	191 Virolahti -14 %	235 Ypäjä -20 %	279 Kaavi -28 %
16 Vantaa +14 %	60 Muonio +2 %	104 Lumijoki -5 %	148 Haapavesi -11 %	192 Jokioinen -14 %	236 Karkkila -21 %	280 Puolanka -28 %
17 Järvenpää +14 %	61 Ilmajoki +2 %	105 Tornio -5 %	149 Kaustinen -11 %	193 Kankaanpää -14 %	237 Urjala -21 %	281 Karijoki -28 %
18 Oulu +13 %	62 Kontiolahti +2 %	106 Uurainen -5 %	150 Laihia -11 %	194 Joutsa -14 %	238 Siikalatva -21 %	282 Ruovesi -28 %
19 Sotkamo +13 %	63 Kokkola +2 %	107 Siuntio -6 %	151 Virrat -11 %	195 Valkeakoski -14 %	239 Kiuruvesi -21 %	283 Rääkkylä -29 %
20 Tampere +13 %	64 Riihimäki +2 %	108 Sievi -6 %	152 Kruunupyö -11 %	196 Lemi -15 %	240 Kaskinen -21 %	284 Kitee -29 %
21 Inari +13 %	65 Kustavi +1 %	109 Myrskylä -6 %	153 Keitele -11 %	197 Heinola -15 %	241 Kihniö -21 %	285 Ristijärvi -30 %
22 Seinäjoki +12 %	66 Maalahti +1 %	110 Kuusamo -6 %	154 Varkaus -11 %	198 Vöyri -15 %	242 Teuva -22 %	286 Punkalaidun -30 %
23 Turku +11 %	67 Kangasala +1 %	111 Konnevesi -6 %	155 Loimaa -11 %	199 Nakkila -15 %	243 Hanko -22 %	287 Parikkala -30 %
24 Ylivieska +11 %	68 Kirkkonummi +1 %	112 Mynämäki -6 %	156 Äänekoski -12 %	200 Hollola -15 %	244 Lapinjärvi -22 %	288 Hartola -31 %
25 Ylöjärvi +11 %	69 Vaasa +0 %	113 Janakkala -6 %	157 Alavieska -12 %	201 Sulkava -15 %	245 Petäjävesi -22 %	289 Jämijärvi -32 %
26 Kaarina +11 %	70 Uusikaarlepyy +0 %	114 Parainen -7 %	158 Naantali -12 %	202 Loviisa -15 %	246 Paltamo -22 %	290 Pyhäranta -32 %
27 Keminmaa +11 %	71 Pomarkku +0 %	115 Hämeenlinna -7 %	159 Saastamala -12 %	203 Salla -16 %	247 Isojoki -22 %	291 Humppila -32 %
28 Vieremä +11 %	72 Lappeenranta -0 %	116 Laukaa -7 %	160 Paimio -12 %	204 Lapinlahti -16 %	248 Suomussalmi -22 %	292 Lappajärvi -33 %
29 Kolari +10 %	73 Nivala -0 %	117 Lohja -7 %	161 Raasepori -12 %	205 Pihtipudas -16 %	249 Sysmä -22 %	293 Kyyjärvi -35 %
30 Espoo +9 %	74 Tyrnävä -1 %	118 Masku -7 %	162 Parkano -12 %	206 Karstula -16 %	250 Savitaipale -23 %	
31 Sodankylä +9 %	75 Oulainen -1 %	119 Leppävirta -7 %	163 Kouvola -12 %	207 Kangasniemi -16 %	251 Kivijärvi -23 %	
32 Helsinki +9 %	76 Akaa -1 %	120 Sauvo -7 %	164 Mäntyharju -12 %	208 Rautalampi -16 %	252 Pertunmaa -23 %	
33 Raisio +9 %	77 Utsjoki -1 %	121 Pudasjärvi -7 %	165 Alavus -12 %	209 Juupajoki -16 %	253 Kannonkoski -23 %	
34 Kuopio +8 %	78 Taivalkoski -2 %	122 Kotka -7 %	166 Pöytyä -12 %	210 Joroinen -16 %	254 Sonkajärvi -23 %	
35 Hattula +8 %	79 Kajaani -2 %	123 Mikkeli -7 %	167 Hämeenkyrö -12 %	211 Hankasalmi -17 %	255 Pielavesi -23 %	
36 Nurmijärvi +8 %	80 Enontekiö -2 %	124 Ranua -8 %	168 Multia -12 %	212 Enonkoski -17 %	256 Hyrynsalmi -23 %	
37 Mantsälä +8 %	81 Inkoo -2 %	125 Savukoski -8 %	169 Tohlampi -12 %	213 Kemijärvi -17 %	257 Luumäki -23 %	
38 Rovaniemi +8 %	82 Hailuoto -2 %	126 Loppi -8 %	170 Kemi -12 %	214 Soini -17 %	258 Rautjärvi -24 %	
39 Jyväskylän +7 %	83 Vihti -2 %	127 Siikajoki -8 %	171 Vimpeli -13 %	215 Orivesi -17 %	259 Vesanto -24 %	
40 Pornainen +7 %	84 Harjavalta -2 %	128 Veteli -8 %	172 Kuhmoinen -13 %	216 Pyhäjärvi -17 %	260 Tuusniemi -24 %	
41 Hyvinkää +7 %	85 Lahti -2 %	129 Huittinen -8 %	173 Pieksämäki -13 %	217 Pälkäne -17 %	261 Padasjoki -24 %	
42 Kauniainen +6 %	86 Kalajoki -2 %	130 Somero -9 %	174 Savonlinna -13 %	218 Marttila -17 %	262 Tohmajärvi -24 %	
43 Pyhäntä +6 %	87 Askola -2 %	131 Viitasaari -9 %	175 Perho -13 %	219 Kemiönsaari -18 %	263 Ikaalinen -24 %	
44 Joensuu +6 %	88 Ulvila -3 %	132 Toivakka -9 %	176 Kärkölä -13 %	220 Hamina -18 %	264 Karvia -25 %	
						Koko maa +2 %

Yritysten määrä on kasvanut

- Yritysten määrä on kasvanut Rautalammilla vuodesta 2018 24:llä.
- Yrityksiä on tullut eniten lisää **maa-, metsä- ja kalatalouteen** sekä **hallinto- ja tukipalvelutoimintaan**.

Rautalampi	Yrityskanta				Muutos 2018Q4-2022Q4	
	2018Q4	2020Q4	2021Q4	2022Q4	lkm	%
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous	44	50	51	52	+8	18 %
C Teollisuus	38	43	45	44	+6	16 %
G Tukku- ja vähittäiskauppa	34	36	34	32	-2	-6 %
F Rakentaminen	24	26	29	29	+5	21 %
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	19	20	23	27	+8	42 %
M Amm., tieteellinen ja tekninen toiminta	18	21	18	18	+0	0 %
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	17	15	16	17	+0	0 %
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	17	18	18	17	+0	0 %
S Muu palvelutoiminta	15	16	17	15	+0	0 %
H Kuljetus ja varastointi	16	13	12	13	-3	-19 %
L Kiinteistöalan toiminta	8	7	9	9	+1	13 %
E Vesi-, viemäri-, jätevesi-, jätehuolto	5	5	5	6	+1	20 %
J Informaatio ja viestintä	4	4	5	5	+1	25 %
R Taiteet, viihde ja virkistys	3	3	3	3	+0	0 %
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	1	1	1	1	+0	0 %
Muut	3	4	3	1	+0	0 %
Yhteensä	266	282	289	290	+24	9 %

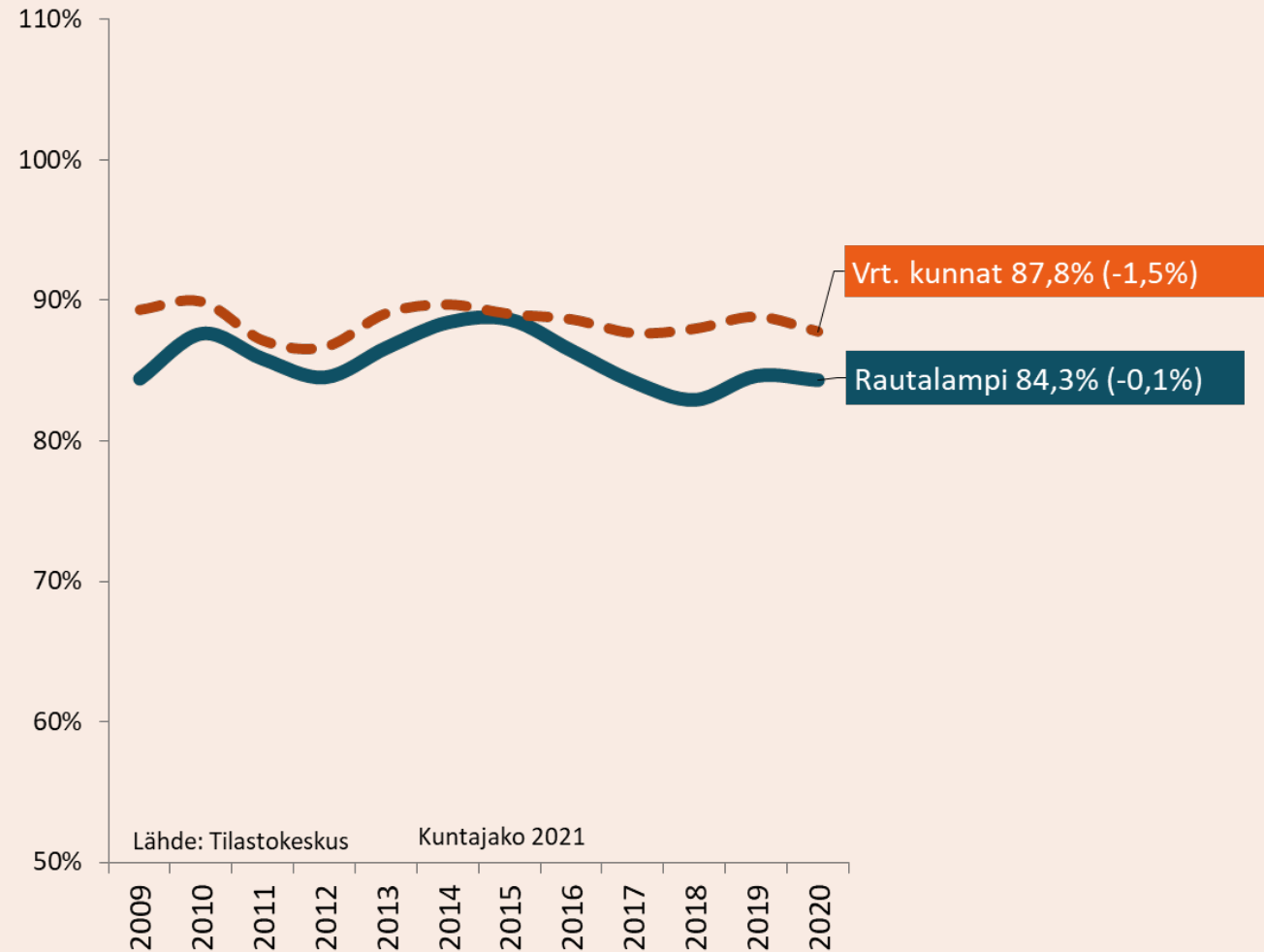

Työpaikkaomavaraisuus on kasvanut

- Rautalammilla työpaikkaomavaraisuus on pysynyt samalla tasolla, ja on vertailuryhmän keskitasoa matalampi.
 - Työpaikkaomavaraisuuden kasvu johtuu siitä, että työllisten määrä on vähentynyt enemmän kuin työpaikkojen määrä.

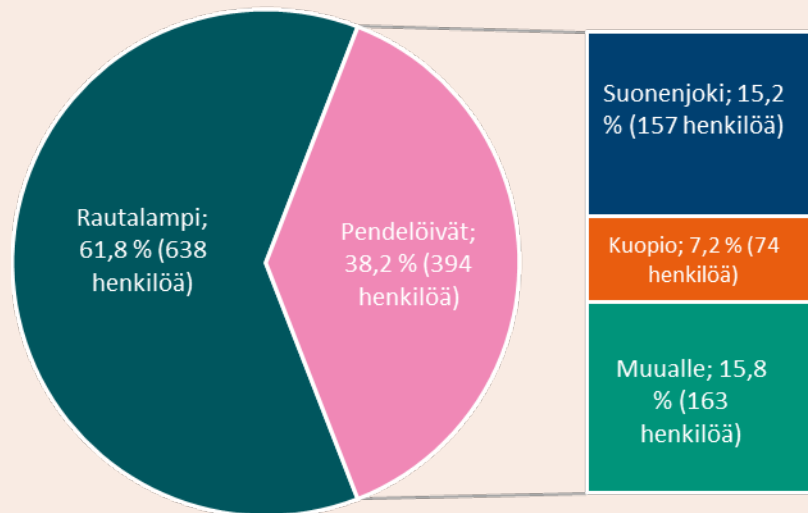
Työpaikkaomavaraisuus	
Vrt. kunnat	2020
Karstula	101,1 %
Vaala	97,9 %
Juuka	95,6 %
Ruovesi	93,9 %
Lappajärvi	89,6 %
Sonkajärvi	88,8 %
Kaavi	88,1 %
Rautalampi	84,3 %
Rantasalmi	80,8 %
Simo	57,6 %
Vrt. kunnat	87,8 %

Työpaikkaomavaraisuus

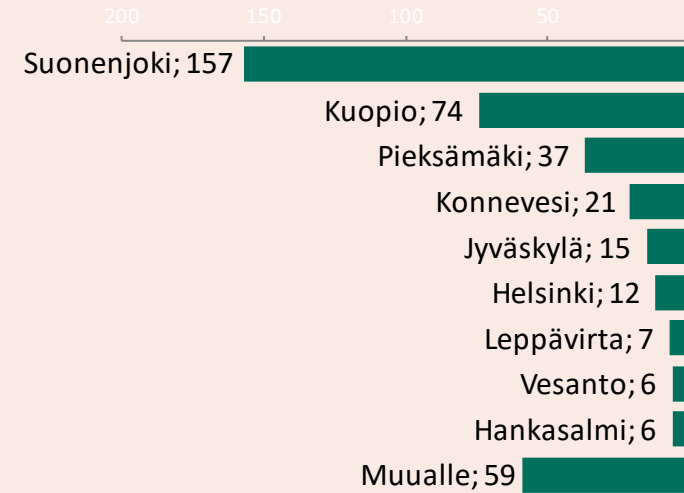

Rautalampilaisista reilu kolmannes pendelöi

- Rautalampilaisista reilu kolmannes käy kaupungin ulkopuolella töissä, useimmiten Suonenjoella.

Vuonna 2021 Rautalammilta muualle pendelöi 394 henkilöä, kymmenen yleisintä työssäkäyntikuntaa:

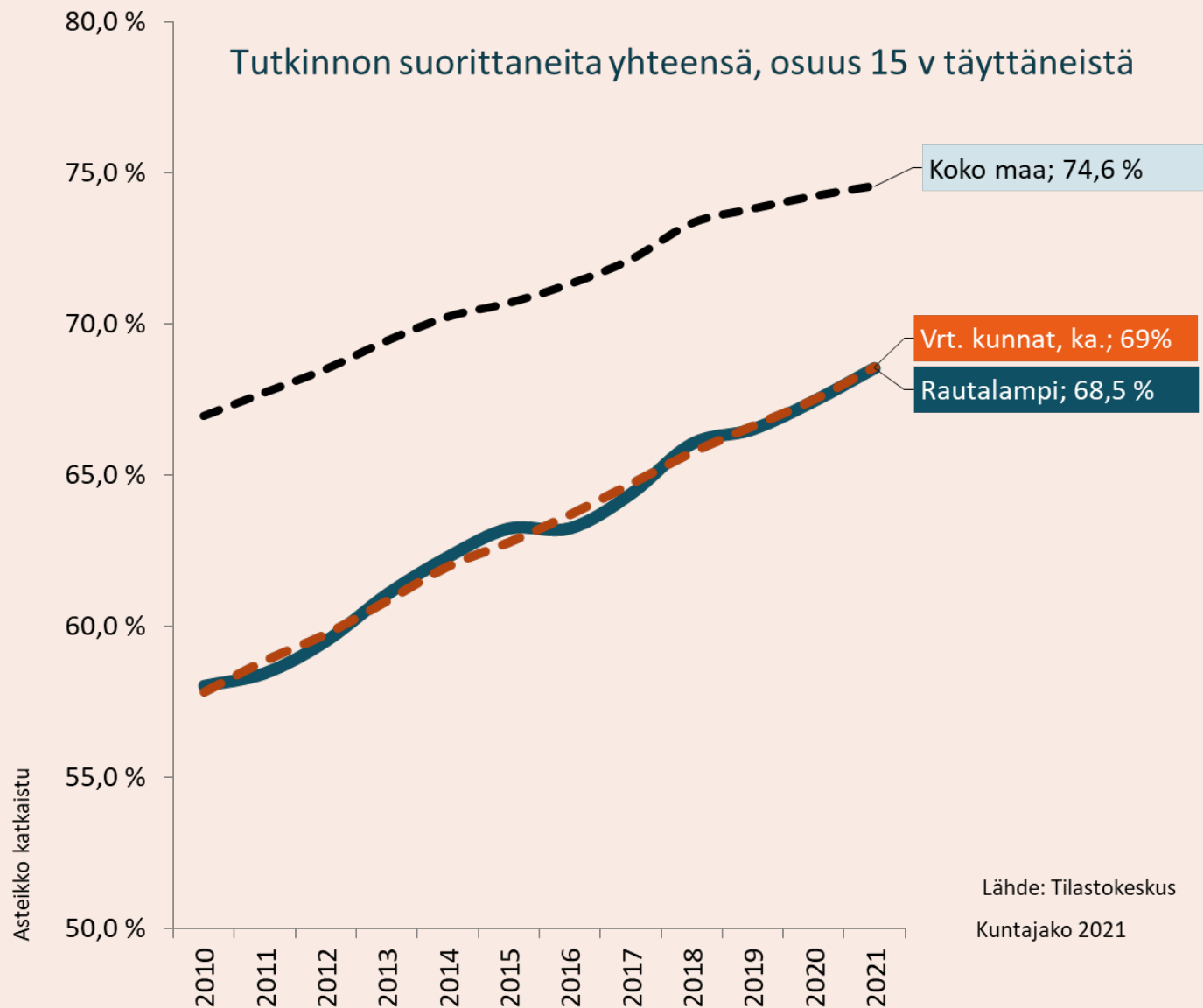
Rautalammille pendelöiviä vuonna 2021 oli 230, kymmenen yleisintä asuinkuntaa:

Tutkinnon suorittaneiden määrä ja osuus ovat kasvaneet

- Rautalammilla perusasteen jälkeisen **tutkinnon suorittaneiden** osuus samalla tasolla kuin vertailukunnissa mutta matalampi kuin koko maassa keskimäärin.
- Tutkinnon suorittaneiden osuus on kasvanut 11 prosenttiyksikköä vuodesta 2010. Tutkinnon suorittaneiden määrä on kasvanut noin sadalla.

Määrän ja osuuden muutos 2010-2021	
Vrt. kunnat	
1.Vaala (-7)	+12 %
2.Kaavi (+58)	+11 %
3.Ruovesi (+30)	+11 %
4.Sonkajärvi (-27)	+11 %
5.Rantasalmi (-11)	+11 %
6.Juuka (-31)	+11 %
7.Rautalampi (+102)	+11 %
8.Karstula (+59)	+10 %
9.Lappajärvi (-77)	+10 %
10.Simo (+21)	+10 %
11Vrt. kunnat, ka. (+12)	+11 %
Koko maa (+497079)	+8 %

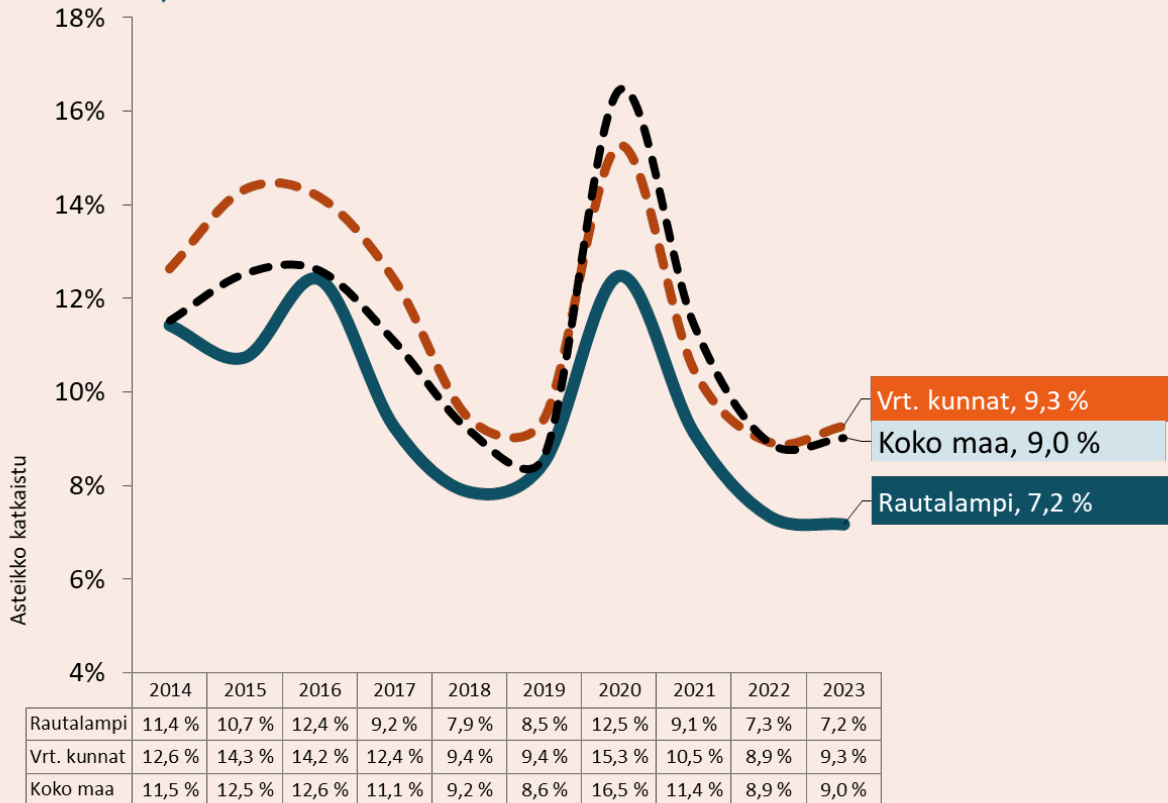

Työttömyys on vertailukuntia matalammalla tasolla

- Rautalammilla työttömyys on vähentynyt pandemiaa edeltänyttä tasoa alemmaksi.

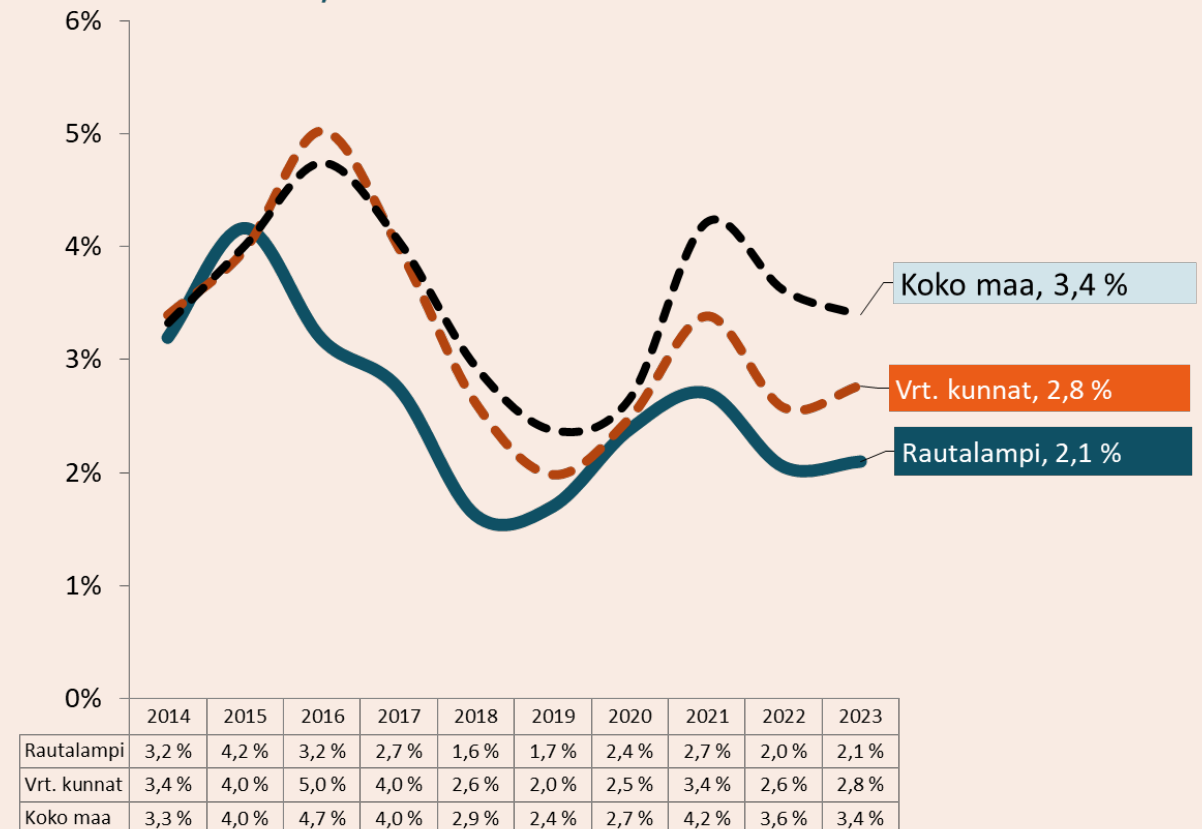
- Pitkäaikaistyöttömyys on säilynyt hieman pandemiaa edeltänyttä tasoa korkeampana.

Työttömät %: toukokuu

Lähde: Tilastokeskus, Työnvälitystilasto (TEM)

Pitkäaikaistyöttömät %: toukokuu

Lähde: Tilastokeskus, Työnvälitystilasto (TEM)

Työttömien määrät

	Työttömät toukokuussa									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rautalampi	154	142	164	118	97	105	152	108	86	82
Juuka	300	400	327	348	247	286	342	257	215	237
Kaavi	156	176	200	152	123	132	201	120	104	112
Karstula	267	347	314	231	212	172	251	184	157	155
Lappajärvi	93	99	132	98	57	62	145	74	66	53
Rantasalmi	192	237	224	217	157	136	222	136	98	89
Ruovesi	192	214	204	165	103	97	202	123	112	115
Simo	199	208	193	176	104	88	164	100	94	103
Sonkajärvi	271	274	262	211	154	146	271	187	133	136
Vaala	207	204	186	181	148	131	170	133	132	129
Vrt. kunnat	203	230	221	190	140	136	212	142	120	121
Koko maa	302243	329602	332143	291500	241626	226526	432681	301160	235379	238891

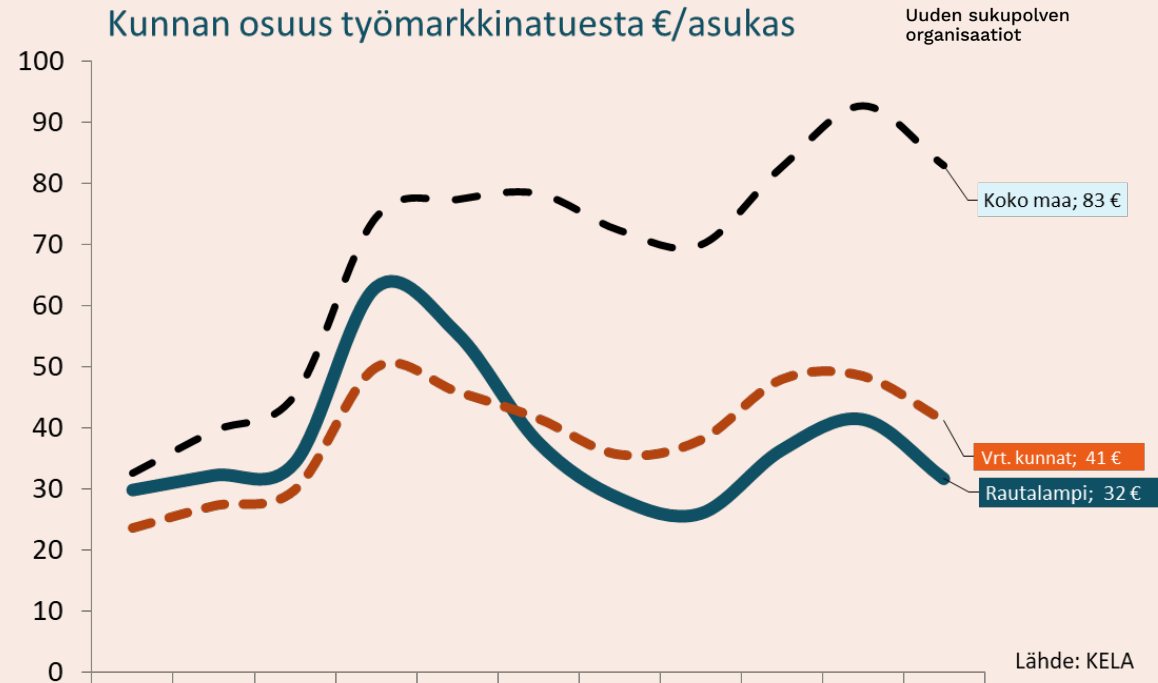
	Pitkäaikaistyöttömät toukokuussa									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rautalampi	43	55	42	35	20	21	29	32	24	24
Juuka	72	69	100	111	94	54	65	81	77	78
Kaavi	41	47	61	56	25	27	30	46	46	47
Karstula	76	108	132	86	52	48	57	79	44	35
Lappajärvi	12	12	29	15	6	9	12	13	0	10
Rantasalmi	49	68	91	73	47	21	30	46	22	22
Ruovesi	47	51	86	58	31	26	26	38	31	34
Simo	60	66	75	47	24	16	21	17	19	32
Sonkajärvi	93	89	98	82	53	42	46	60	46	34
Vaala	54	62	75	55	48	25	33	50	40	41
Vrt. kunnat	55	63	79	62	40	29	35	46	35	36
Koko maa	87155	105499	124979	106478	77291	62386	69766	110873	95323	89863

	Alle 25-v. työttömät toukokuussa									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rautalampi	11	9	11	9	8	11	12	9	0	5
Juuka	26	22	31	32	19	27	28	14	18	13
Kaavi	16	19	18	19	10	19	21	0	0	...
Karstula	21	26	25	17	17	10	22	18	15	...
Lappajärvi	6	8	12	6	5	0	10	0	0	...
Rantasalmi	18	14	16	22	17	15	20	8	0	11
Ruovesi	23	24	25	11	7	11	13	6	0	...
Simo	19	14	16	18	9	9	15	8	0	9
Sonkajärvi	29	18	22	15	8	0	14	8	6	10
Vaala	22	9	20	19	11	9	16	14	10	9
Vrt. kunnat	19	16	20	17	11	11	17	9	5	10
Koko maa	37833	40070	41799	35073	29581	28652	56374	36144	24938	24282

	Yli 50-v. työttömät toukokuussa									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rautalampi	73	69	80	58	51	51	74	50	54	46
Juuka	159	227	195	202	149	166	194	156	130	145
Kaavi	81	91	103	80	59	59	96	62	51	57
Karstula	120	170	165	130	114	94	123	91	71	83
Lappajärvi	52	48	65	52	30	38	70	44	37	29
Rantasalmi	96	124	123	120	87	72	101	71	54	35
Ruovesi	107	125	106	93	68	49	95	74	65	72
Simo	94	119	106	88	48	34	74	48	46	54
Sonkajärvi	147	146	136	119	86	95	148	101	81	62
Vaala	99	124	102	91	85	70	92	71	70	67
Vrt. kunnat	103	124	118	103	78	73	107	77	66	65
Koko maa	113779	123623	125030	112912	92892	85013	141623	110473	91368	88789

'Sakkomaksut' vertailukuntien tasoa matalampia

- Kunnan maksama osuus työmarkkinatuesta* on Rautalammilla vertailuryhmän keskiarvoa matalampi.
- Rautalammin maksama osuus oli noin 94 000 € vuonna 2022.

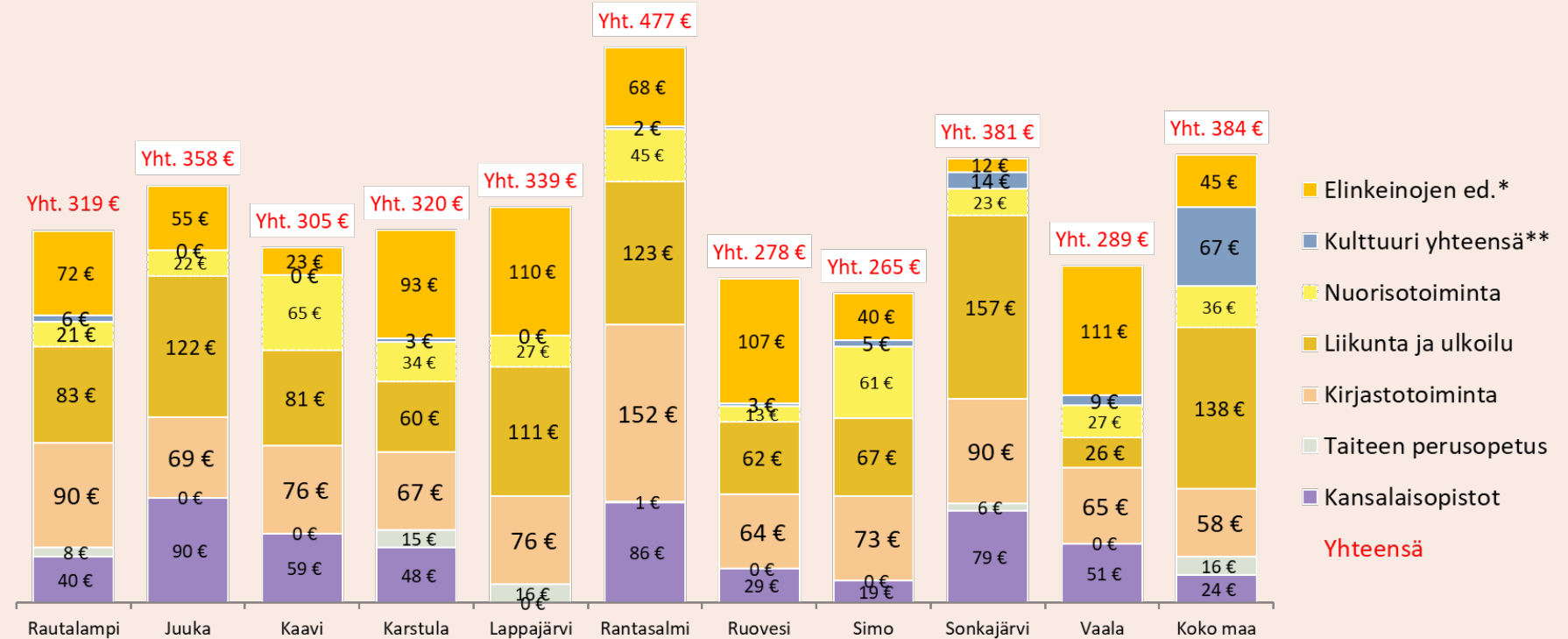
*Vuosina 2006 - 2014 kunnat rahoittivat 50 % työttömyysajan työmarkkinatuesta, jos tuen saajan työttömyysajan tukipäivien kertymä oli vähintään 500 päivää. Vuoden 2015 alussa kuntien rahoitusvastuu laajeni vähintään 300 päivää työttömyysajan tukea saaneisiin: kunnan rahoittama osuus on 300 - 999 päivää tukea saaneiden kohdalla 50 % ja vähintään 1 000 päivää tukea saaneiden kohdalla 70 % tuesta.

	Kunnan osuus työmarkkinatuesta										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rautalampi	102 691 €	110 344 €	115 747 €	208 365 €	182 473 €	122 488 €	90 793 €	80 998 €	111 016 €	125 549 €	93 855 €
Juuka	248 147 €	309 317 €	348 366 €	488 828 €	370 263 €	322 916 €	313 363 €	323 504 €	250 470 €	262 020 €	240 938 €
Kaavi	72 970 €	86 220 €	107 841 €	185 623 €	228 212 €	164 341 €	122 830 €	197 532 €	250 795 €	219 786 €	202 973 €
Karstula	91 739 €	113 792 €	121 744 €	213 925 €	212 312 €	206 931 €	171 929 €	145 168 €	221 963 €	227 541 €	164 581 €
Lappajärvi	12 909 €	21 100 €	23 866 €	53 064 €	68 799 €	68 922 €	52 173 €	60 322 €	92 908 €	117 420 €	96 143 €
Rantasalmi	93 063 €	96 268 €	88 253 €	194 197 €	146 793 €	189 118 €	157 727 €	154 482 €	224 662 €	218 091 €	173 664 €
Ruovesi	61 606 €	63 371 €	58 497 €	104 190 €	75 130 €	71 601 €	83 282 €	103 426 €	140 150 €	146 904 €	116 235 €
Simo	47 517 €	74 717 €	68 540 €	124 093 €	94 276 €	104 900 €	65 879 €	64 921 €	98 939 €	83 355 €	90 016 €
Sonkajärvi	207 291 €	196 015 €	256 294 €	293 528 €	282 435 €	249 175 €	212 273 €	197 698 €	214 009 €	204 479 €	141 413 €
Vaala	52 896 €	54 673 €	36 547 €	102 168 €	95 605 €	62 113 €	62 425 €	48 122 €	55 512 €	56 451 €	53 188 €

Rautalammin panostukset pito- ja vetovoimaan

Panostukset vetovoimaan tehtävittäin, nettokustannukset €/asukas 2021

- Rautalammilla panostukset kirjastotoimintaan ja elinkeinojen edistämiseen ovat suhteellisen suuret.
- Huom! Myös panostukset esimerkiksi koulutukseen tai varhaiskasvatukseen voidaan nähdä vetovoimapanostuksin.

*Elinkeinoelämän edistämiseen liittyvä hallinto, tutkimus, suunnittelu ja ohjaus sekä elinkeinojen tukeminen, matkailun edistämistoiminta ja niihin liittyvät toiminnot kuten esim. messut.” ->osa panostuksista jää ulkopuolelle

**Museot, musiikkitoiminta, tetteri, tanssi ja muu kulttuuritoiminta

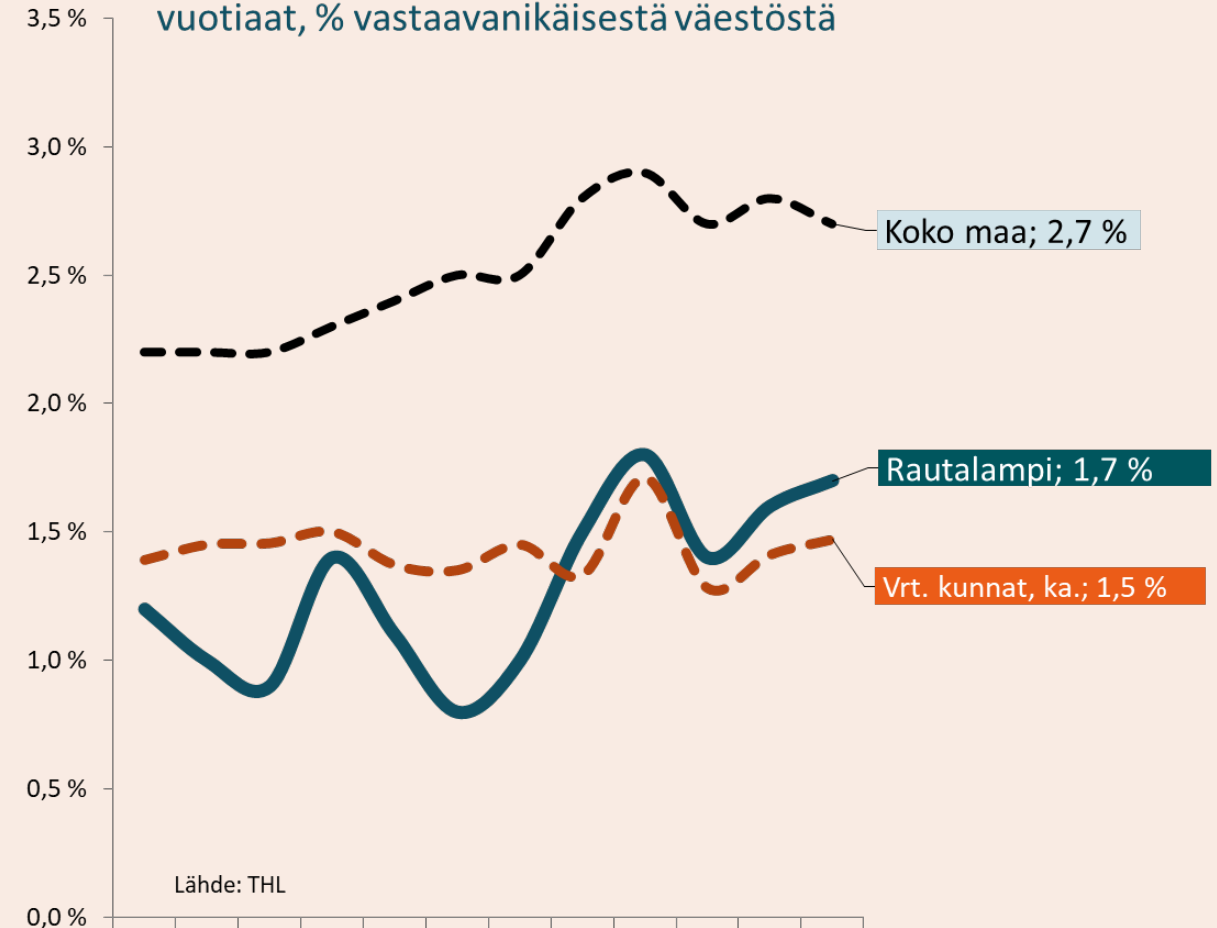
Hyvinvointi ja osallisuus

Pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneiden osuus on hieman kasvanut vuodesta 2010

- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden osuus on Rautalammilla vertailukuntien keskiarvoa hieman korkeampi **1,7 %**.
- Rautalammilla saajien osuus on kasvanut verrattuna 2010-luvun alkuun.

Vrt. kunnat	2021
1.Kaavi	2,7 %
2.Juuka	2,6 %
3.Rantasalmi	1,9 %
4.Rautalampi	1,7 %
5.Vaala	1,2 %
6.Sonkajärvi	1,2 %
7.Lappajärvi	1,1 %
8.Karstula	1,1 %
9.Ruovesi	0,8 %
10.Simo	0,4 %
Vrt. kunnat ka.	1,5 %

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rautalampi	1,2 %	1,0 %	0,9 %	1,4 %	1,1 %	0,8 %	1,0 %	1,5 %	1,8 %	1,4 %	1,6 %	1,7 %
Vrt. kunnat, ka.	1,4 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,4 %	1,4 %	1,5 %	1,3 %	1,7 %	1,3 %	1,4 %	1,5 %
Koko maa	2,2 %	2,2 %	2,2 %	2,3 %	2,4 %	2,5 %	2,5 %	2,8 %	2,9 %	2,7 %	2,8 %	2,7 %

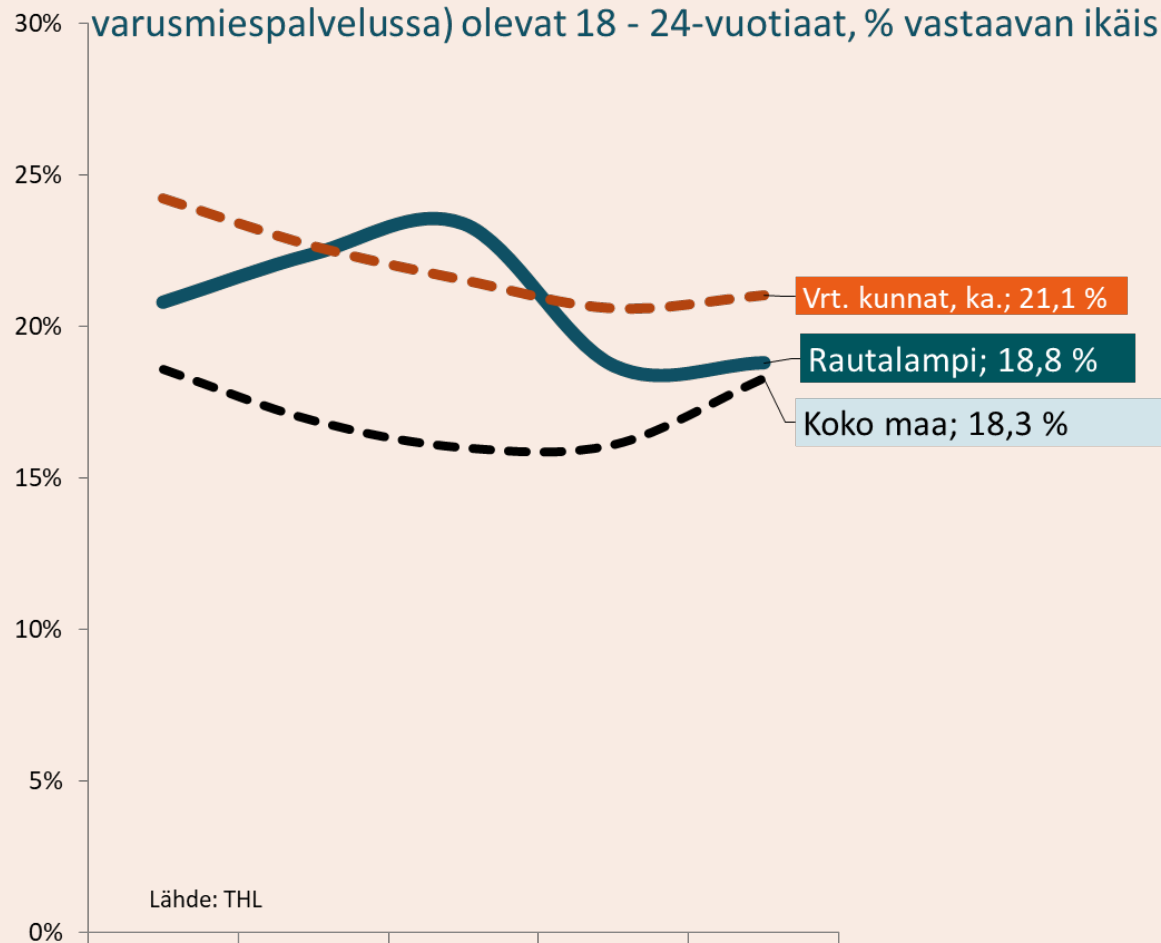
Syrjäytymisriskissä olevia nuoria 26

- Syrjäytymisriskissä olevien nuorten osuus on Rautalammilla ja vertailukunnissa koko maan keskitasoa hieman korkeampi.
- Vuonna 2021 heitä oli Rautalammilla 26.
 - Tähän kuuluu kuitenkin myös esim. ns. välivuotta pitävät

Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä

	2016	2017	2018	2019	2020
Rautalampi	20,8 %	22,4 %	23,4 %	18,7 %	18,8 %
Juuka	33,0 %	30,9 %	29,4 %	27,4 %	29,3 %
Kaavi	25,8 %	25,7 %	22,9 %	21,8 %	21,9 %
Karstula	20,8 %	23,3 %	17,5 %	24,3 %	21,0 %
Lappajärvi	16,2 %	13,7 %	16,3 %	16,0 %	16,3 %
Rantasalmi	26,2 %	25,0 %	21,6 %	22,9 %	19,6 %
Ruovesi	18,8 %	19,9 %	23,6 %	19,0 %	16,3 %
Simo	29,5 %	21,7 %	23,5 %	22,6 %	18,8 %
Sonkajärvi	24,8 %	21,8 %	17,0 %	12,8 %	19,8 %
Vaala	26,3 %	22,2 %	20,3 %	20,7 %	28,7 %
Vrt. kunnat, ka.	24,2 %	22,7 %	21,6 %	20,6 %	21,1 %
Koko maa	18,6 %	16,9 %	16,0 %	16,1 %	18,3 %

Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä

	2016	2017	2018	2019	2020
Rautalampi	20,8 %	22,4 %	23,4 %	18,7 %	18,8 %
Vrt. kunnat, ka.	24,2 %	22,7 %	21,6 %	20,6 %	21,1 %
Koko maa	18,6 %	16,9 %	16,0 %	16,1 %	18,3 %

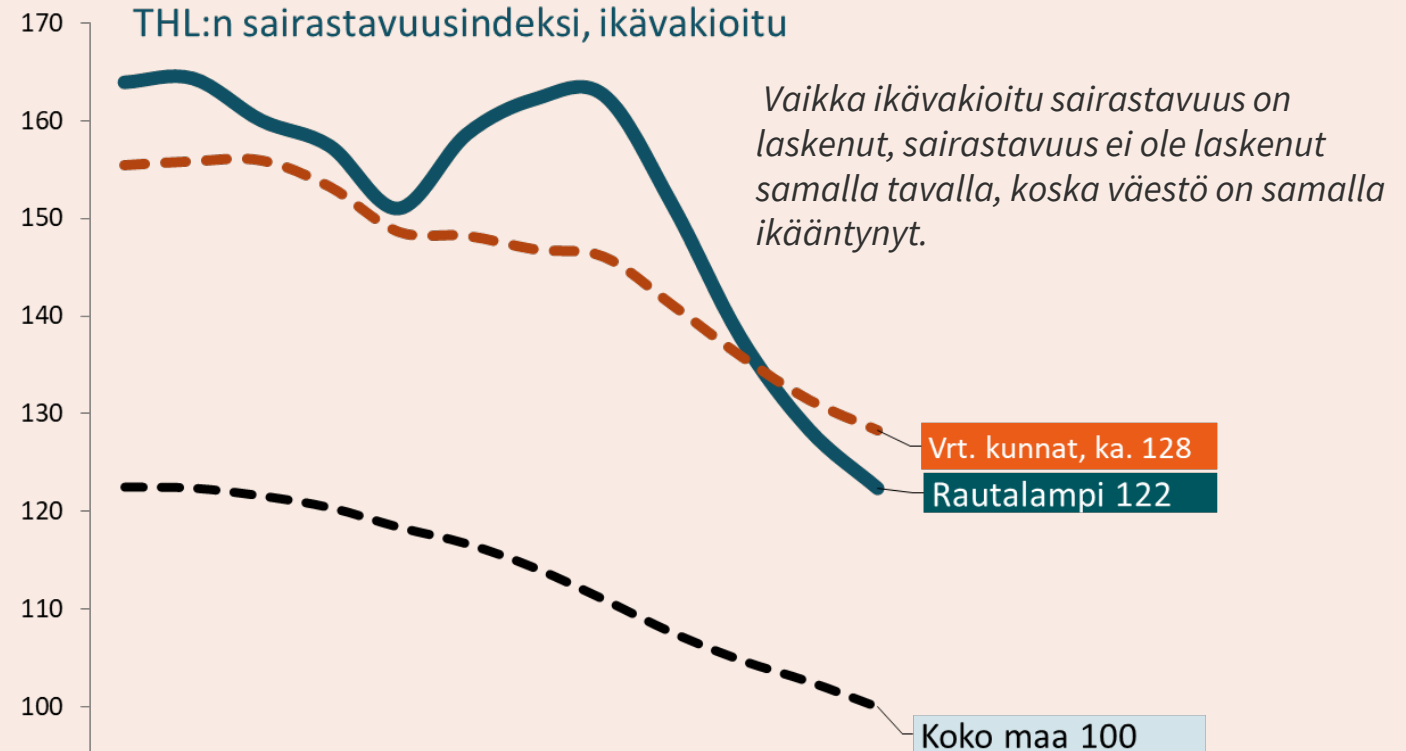
Väestön sairastavuus on vähentynyt

- Väestön ikävakioitu sairastavuus* on Rautalammilla vertailukuntien keskitasoa matalampaa mutta koko maan keskiarvoa korkeampaa.

Vrt. kunnat	2019
1.Kaavi	165
2.Vaala	150
3.Sonkajärvi	135
4.Juuka	135
5.Rautalampi	122
6.Simo	119
7.Ruovesi	117
8.Rantasalmi	117
9.Lappajärvi	114
10.Karstula	109
Vrt. kunnat ka.	128

*Indeksin sisältämät sairausryhmät ovat syöpä, sepelvaltimotauti, aivoverisuonisairaudet, tuki- ja liikuntaelinsairaudet, mielenterveyden ongelmat, tapaturmat ja dementia. Indeksissä kunkin sairausryhmän yleisyyttä painotetaan sen perusteella, mikä on ko. sairausryhmän merkitys väestön kuolleisuuden, työkyvyttömyyden, elämänlaadun ja terveydenhuollon kustannusten kannalta. Koko maa 2019=100.

Ikävakiointi tarkoittaa, että erot ja muutokset ikärakenteessa on eliminoitu.

Lähde: THL

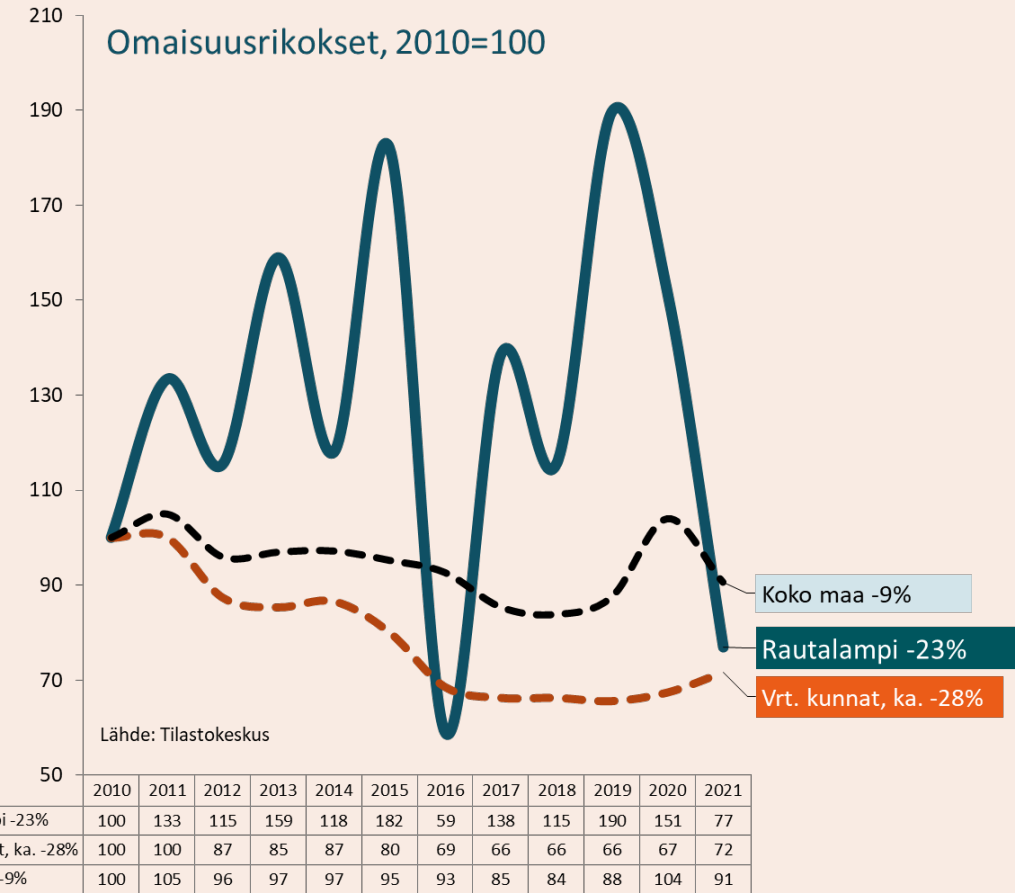
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Rautalampi	164	164	160	157	151	159	162	163	151	138	128	122
Vrt. kunnat, ka.	155	156	156	153	149	148	147	146	141	136	131	128
Koko maa	123	122	122	120	118	117	114	111	108	105	103	100

Omaisuusrikosten määrä

- Omaisuusrikosten vuosittainen vaihtelu on suurta.

Vrt. kunnat	Muutos 2010 - 2021
1.Karstula	42 %
2.Kaavi	22 %
3.Sonkajärvi	15 %
4.Lappajärvi	-17 %
5.Rautalampi	-23 %
6.Rantasalmi	-36 %
7.Simo	-40 %
8.Ruovesi	-42 %
9.Juuka	-44 %
10.Vaala	-65 %
Vrt. kunnat ka.	-28 %
Koko maa	-28 %

	Omaisuusrikokset											
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rautalampi	39	52	45	62	46	71	23	54	45	74	59	30
Juuka	139	165	129	90	99	93	82	62	82	37	72	78
Kaavi	79	73	73	50	75	70	44	47	55	46	51	96
Karstula	48	60	59	69	50	50	46	53	66	56	92	68
Lappajärvi	35	65	35	33	29	28	21	19	28	30	30	29
Rantasalmi	102	71	71	82	93	72	89	94	65	57	42	65
Ruovesi	130	127	110	97	64	91	84	70	75	95	68	75
Simo	72	69	58	66	102	72	61	56	67	82	73	43
Sonkajärvi	78	67	74	102	91	64	58	48	52	34	50	90
Vaala	154	128	112	97	110	91	93	78	46	64	54	54
Vrt. kunnat, ka.	88	88	77	75	76	70	60	58	58	58	59	63
Koko maa	246 714	258 857	236 637	239 201	239 767	234 929	228 627	210 773	206 961	216 007	256 468	223 643

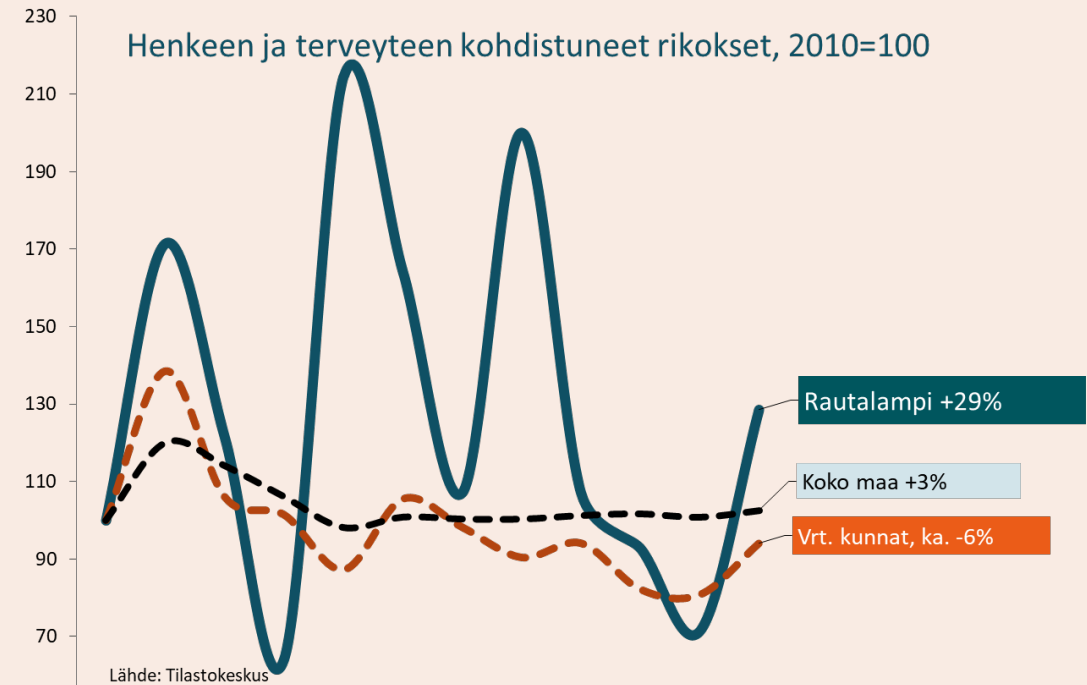

Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset melko samalla tasolla

- Vuosittain tehtyjen henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten määrä on ollut Rautalammilla vuosittain noin 15-30.

Vrt. kunnat	Muutos	
	2010 - 2021	
1.Ruovesi	56 %	
2.Juuka	39 %	
3.Rautalampi	29 %	
4.Karstula	19 %	
5.Kaavi	6 %	
6.Rantasalmi	-18 %	
7.Sonkajärvi	-21 %	
8.Simo	-21 %	
9.Vaala	-49 %	
10.Lappajärvi	-71 %	
Vrt. kunnat ka.	-6 %	
Koko maa	-6 %	

	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset											
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rautalampi	14	24	17	9	30	23	15	28	15	13	10	18
Juuka	18	60	39	34	29	31	25	20	20	12	11	25
Kaavi	33	22	33	10	12	15	20	20	15	18	25	35
Karstula	21	33	20	24	14	13	21	34	26	26	18	25
Lappajärvi	14	17	5	15	5	10	10	5	13	14	9	4
Rantasalmi	22	13	18	22	20	29	24	18	31	25	16	18
Ruovesi	18	18	24	20	13	33	42	17	9	11	16	28
Simo	14	22	12	23	22	16	16	9	18	12	22	11
Sonkajärvi	29	32	28	30	17	30	22	24	26	31	28	23
Vaala	35	61	35	34	28	30	19	22	32	17	21	18
Vrt. kunnat, ka.	22	30	23	22	19	23	21	20	21	18	18	21
Koko maa	35 623	42 770	40 665	37 809	34 970	35 927	35 751	35 744	36 074	36 227	35 912	36 525

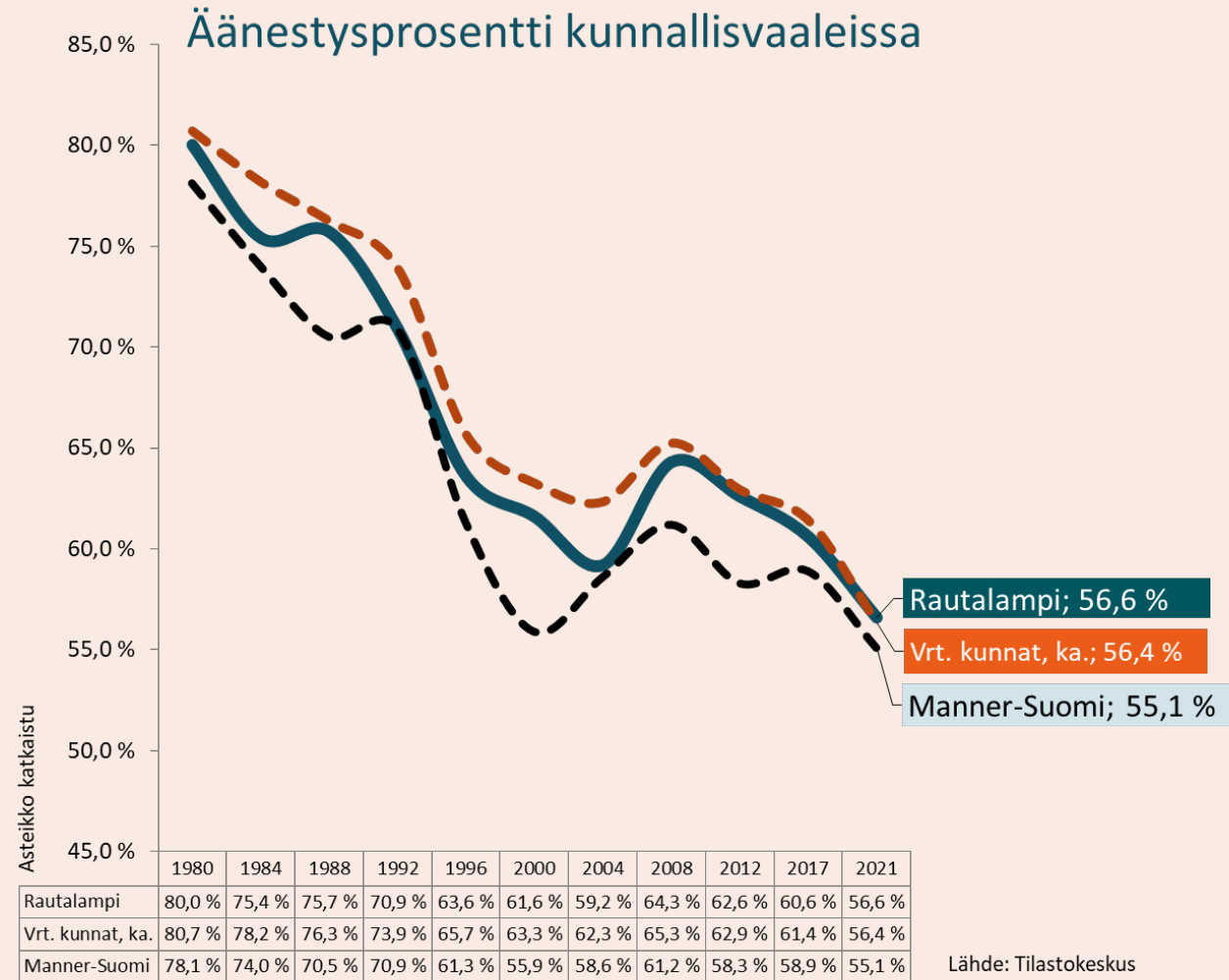

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rautalampi +29%	100	171	121	64	214	164	107	200	107	93	71	129
Vrt. kunnat, ka. -6%	100	139	106	101	87	106	98	90	94	82	81	94
Koko maa +3%	100	120	114	106	98	101	100	100	101	102	101	103

Äänestysaktiivisuus on laskenut

- Rautalammilla äänestysaktiivisuus on vertailukuntien keskitason mukainen.

Vrt. kunnat	2021
1.Lappajärvi	62,1 %
2.Ruovesi	61,1 %
3.Vaala	58,3 %
4.Rautalampi	56,6 %
5.Karstula	56,5 %
6.Simo	56,0 %
7.Sonkajärvi	54,1 %
8.Rantasalmi	53,7 %
9.Juuka	52,7 %
10.Kaavi	52,5 %
Vrt. kunnat ka.	56,4 %
Manner-Suomi	55,1 %

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin

HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan.

Valtionosuuteen vaikuttava HYTE-kerroin

- Rautalammin HYTE-kerroin on vertailukuntien keskitason alempi **54**.
- Tulosindikaattorien keskiarvo on Rautalamilla vertailukuntien keskitasoa korkeampi, prosessi-indikaattorien on matalampi.
- Yhteensä Rautalampi saa HYTE-euroja 46 400€. Vertailukuntien parhaalla HYTE-kertoimella (Lappajärvi) Rautalampi saisi **13 000 €** enemmän.

Jos alkuperäinen tulosindikaattori on indikaattori-kohtaisella tavoitetasolla, saa kunta automaattisesti skaalatusta indikaattorista maksimipisteet 100. Muussa tapauksessa pisteytys määrittyy kahden viime mittausvuoden välisen eron suuruuden perusteella, joka suhteutetaan muissa kunnissa tapahtuneeseen muutokseen. Mitä parempi muutos on suhteessa muissa kunnissa tapahtuneeseen muutokseen, sitä paremmat pisteet kunta saa skaalatussa indikaattorissa. Suurimman positiivisen muutoksen saavuttanut kunta saa maksimipisteet 100, ja suurimman negatiivisen muutoksen kokenut kunta saa minimipisteet 0. Muut kunnat sijoittuvat tälle välille oman tuloksensa mukaan.

Hyte-kerroin=tulosindikaattorien ja prosessi-indikaattorien keskiarvo

Kunnan saama €/asukas lasketaan kertomalla kunnan HYTE-kerroin ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta.

Rautalammen vertailukuntina Juuka, Kaavi, Karstula, Lappajärvi, Rantasalmi, Ruovesi, Simo, Sonkajärvi ja Vaala

Tulosindikaattorit

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista (2021)

29,0 % **+1,9 yks.** Skaalattu HYTE-indikaattori
Rautalammen sijoitus 6/10 **39** /100 pistettä
Ylipaino, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista (2021)

30,2 % **+19,3 yks.** Skaalattu HYTE-indikaattori
Rautalammen sijoitus 10/10 **33** /100 pistettä
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-v., osuus vastaavanikäisistä (2020)

8,4 % **-1,1 yks.** Skaalattu HYTE-indikaattori
Rautalammen sijoitus 6/10 **67** /100 pistettä
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-v., osuus vastaavanikäisistä (2021)

1,7 % **+0,1 yks.** Skaalattu HYTE-indikaattori
Rautalammen sijoitus 7/10 **51** /100 pistettä
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-v., osuus vastaavanikäisistä (2021)

12,5 % **-0,0 yks.** Skaalattu HYTE-indikaattori
Rautalammen sijoitus 6/10 **45** /100 pistettä
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä verrattuna 10 000 vastaavan ikäiseen (2021)

127 **-18** **2** Skaalattu HYTE-indikaattori
Rautalammen sijoitus 2/10 **100** /100 pistettä

Prosessi-indikaattorit

Pisteet

Asiakasfoorumia hyödynnetään palveluiden suunnittelussa **100**

Määritetty mittarit, joilla seurataan väestön hyte-tavoitteiden toteutumista **100**

Kunnassa toimii hyte-työtä koordinoiva asiantuntija **100**

Lapsille ja nuorille järjestetään liikumisryhmiä liikuntaseurojen ulkopuolella **100**

Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä työryhmä **100**

Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen **100**

Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat vaikutusten ennakoarvointiin **100**

Koulussa noudatetaan suositusta kouluruoan järjestämisessä **86**

Koulujen terveellisyyden ja turvallisuuden sekä hyvinvoinnin edistämisen tarkastus **0**

Hyvinvointitavoitteiden toteutuminen arvioidaan valtuustokausittain **0**

Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista **0**

Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit **0**

Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain **0**

Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa **0**

Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä **0**

Tulosindikaattorien keskiarvo	
Vrt. kunnat	2022
1 Simo	60
2 Lappajärvi	60
3 Rautalampi	56
4 Ruovesi	56
5 Sonkajärvi	55
6 Juuka	51
7 Karstula	50
8 Rantasalmi	49
9 Vaala	49
10 Kaavi	45
Vrt. kunnat ka.	53

Prosessi-indikaattorien keskiarvo	
Vrt. kunnat	2022
1 Vaala	87
2 Sonkajärvi	80
3 Lappajärvi	79
4 Karstula	73
5 Simo	68
6 Rantasalmi	67
7 Juuka	66
8 Ruovesi	59
9 Rautalampi	52
10 Kaavi	20
Vrt. kunnat ka.	65

HYTE-kerroin	
Vrt. kunnat	2022
1 Lappajärvi	70
2 Sonkajärvi	68
3 Vaala	68
4 Simo	64
5 Karstula	62
6 Juuka	58
7 Rantasalmi	58
8 Ruovesi	58
9 Rautalampi	54
10 Kaavi	33
Vrt. kunnat ka.	59

HYTE-euroa/asukas	
Vrt. kunnat	2022
1 Lappajärvi	19,7 €
2 Vaala	19,3 €
3 Sonkajärvi	19,1 €
4 Simo	18,2 €
5 Karstula	17,5 €
6 Juuka	16,5 €
7 Rantasalmi	16,4 €
8 Ruovesi	16,3 €
9 Rautalampi	15,3 €
10 Kaavi	9,2 €
Vrt. kunnat ka.	16,8 €

Rautalammen HYTE-eurojen kokonaismäärä	46 405 €
Kokonaismäärä vrt. kuntien parhaalla HYTE-kertoimella	59 750 €
Erotus	13 345 €

Kuntatalous

Rautalammin konsernitalous oli 2020-2021 kuntalain kriteeristön mukaan suhteellisen kestävällä pohjalla.

Tulovero% oli kuitenkin korkea, kuten vertailukunnissa.

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää määräajassa.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos kuntakonsernin taseen alijäämä vähintään -1 000 €/as ja edellisvuonna -500 €/as

tai

neljä tunnuslukua, joiden osalta raja-arvot täyttyvät kaikilla kahtena vuonna peräkkäin:

1. Kuntakonsernin vuosikatteen (ilman harkinnanvaraista valtionosuuksien korotusta) ja sumu-poistojen suhde on alle 80 %
2. Konsernin asukasta kohden laskettu lainakannan ja vuokratavustuiden* määrä ylittää maan kuntakonsernien vastaavan keskiarvon vähintään 50 %:lla
3. Kunnan tuloveroprosentti vähintään 2,0 yksikköä korkeampi kuin maan painotettu keskiarvo
4. Kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

KUNTALAIN 118 §:N MUKAINEN KRITERISTÖ

	Konsernin kertyneen jäämän perusteella		Jos raja-arvot täyttyvät kaikilla kahtena vuonna peräkkäin:							
			1. Vuosikate/poistot		2. Konsernin lainakanta		3. Kunnan tulovero%		4. Konsernin laskennallinen lainanhoitokate*	
			2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Raja-arvo	2020 €/as	2021 €/as	2020 %	2021 %	2020 €/as	2021 €/as	2020 %	2021 %	2020	2021
	alijäämä vähintään 500 €/as. 1000 €/as.		alle 80 %		väh. 13193	väh. 13625	väh. 20,97	väh. 21,03	alle 0,8	
Rautalampi	777	975	100 %	131 %	7 279	8 361	22,00	22,00	0,8	0,9
Juuka	2 614	2 590	125 %	99 %	3 698	4 099	20,75	20,75	2,5	1,7
Kaavi	579	833	181 %	105 %	6 227	6 005	22,00	22,00	1,4	0,9
Karstula	85	512	175 %	168 %	8 078	11 458	21,50	21,50	1,3	1,5
Lappajärvi	797	1 075	134 %	137 %	7 085	7 111	21,50	22,00	1,0	1,1
Rantasalmi	-155	-33	155 %	125 %	3 424	3 078	22,00	22,00	2,4	1,6
Ruovesi	1 585	1 692	178 %	129 %	3 933	3 992	22,00	22,00	1,9	1,7
Simo	519	629	166 %	126 %	2 879	3 217	22,00	22,00	2,2	2,1
Sonkajärvi	1 416	2 895	221 %	261 %	5 575	5 646	21,25	21,25	2,4	2,8
Vaala	893	1 193	100 %	153 %	6 014	6 830	21,50	21,50	1,2	1,6
Vrt.kunnat ka.	911	1 236	153 %	144 %	5 419	5 980	21,65	21,70	1,7	1,6
Koko maa	2 297		149 %	144 %	8 795	9 083	19,96	20,02	1,3	1,3

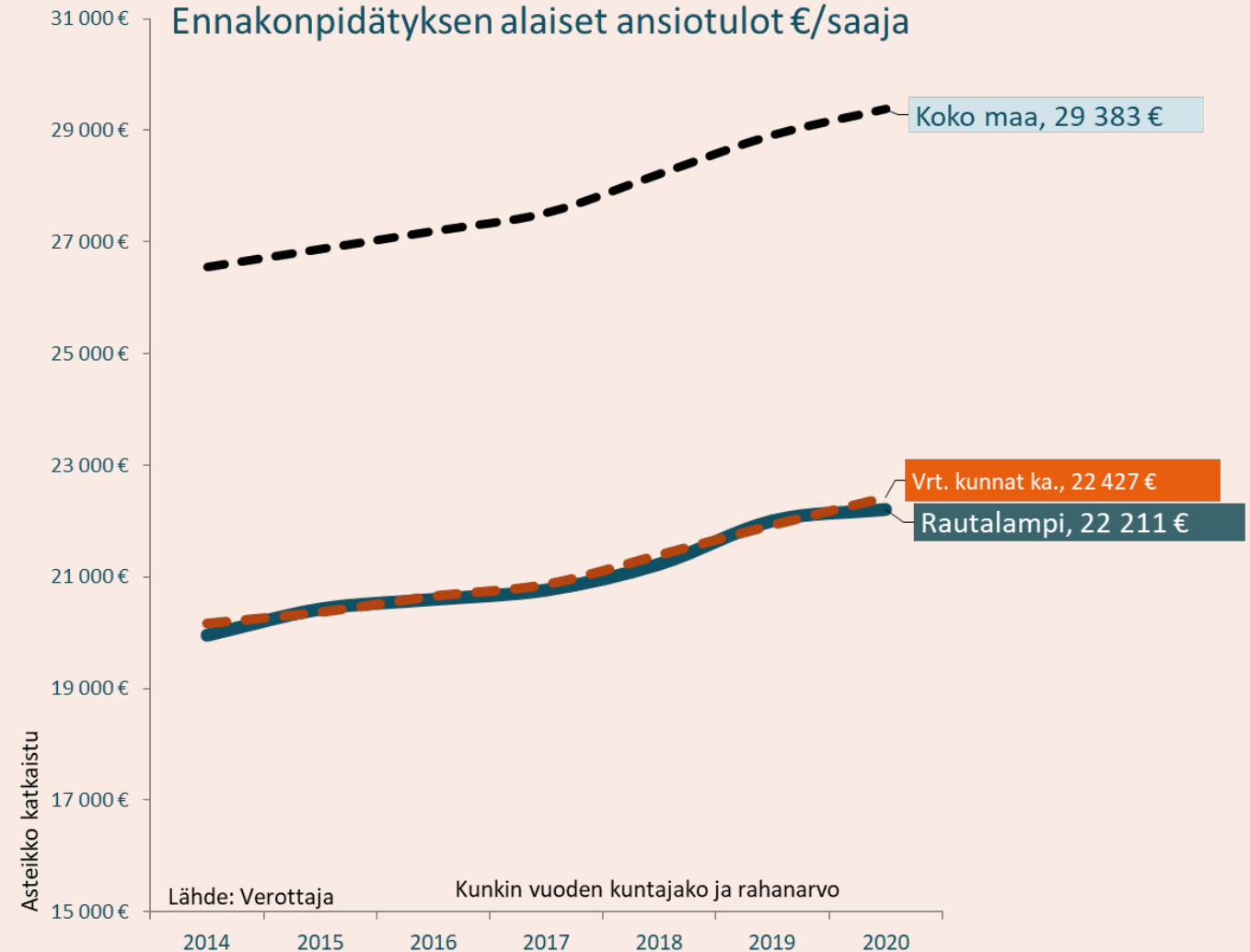
***Laskennallinen lainanhoitokate** kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun = **(Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainakanta/8)**. Lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 1 ja tyydyttävä, kun tunnusluku on 0,8-1,0. Jos tunnusluku on pienempi kuin 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisää lainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Rautalammilla ennakonpidätyksen alaiset ansiotulot saajaa kohti ovat vertailukuntien keskimääräisen tason mukaiset.

- Rautalammilla ansiotulot ovat kasvaneet vertailukunnista eniten 2021-2022.

Vrt. kunnat (2022 €/saaja)	Muutos% 2021-2022
1.Rautalampi (25826€)	5,2 %
2.Rantasalmi (25933€)	5,1 %
3.Juuka (24105€)	4,8 %
4.Simo (30423€)	4,7 %
5.Vaala (25267€)	4,6 %
6.Sonkajärvi (25357€)	4,4 %
7.Ruovesi (26482€)	4,1 %
8.Karstula (24799€)	4,0 %
9.Kaavi (24828€)	3,9 %
10.Lappajärvi (25555€)	3,3 %
Vrt. kunnat (25857€)	4,4 %
Yhteensä (34017€)	4,3 %

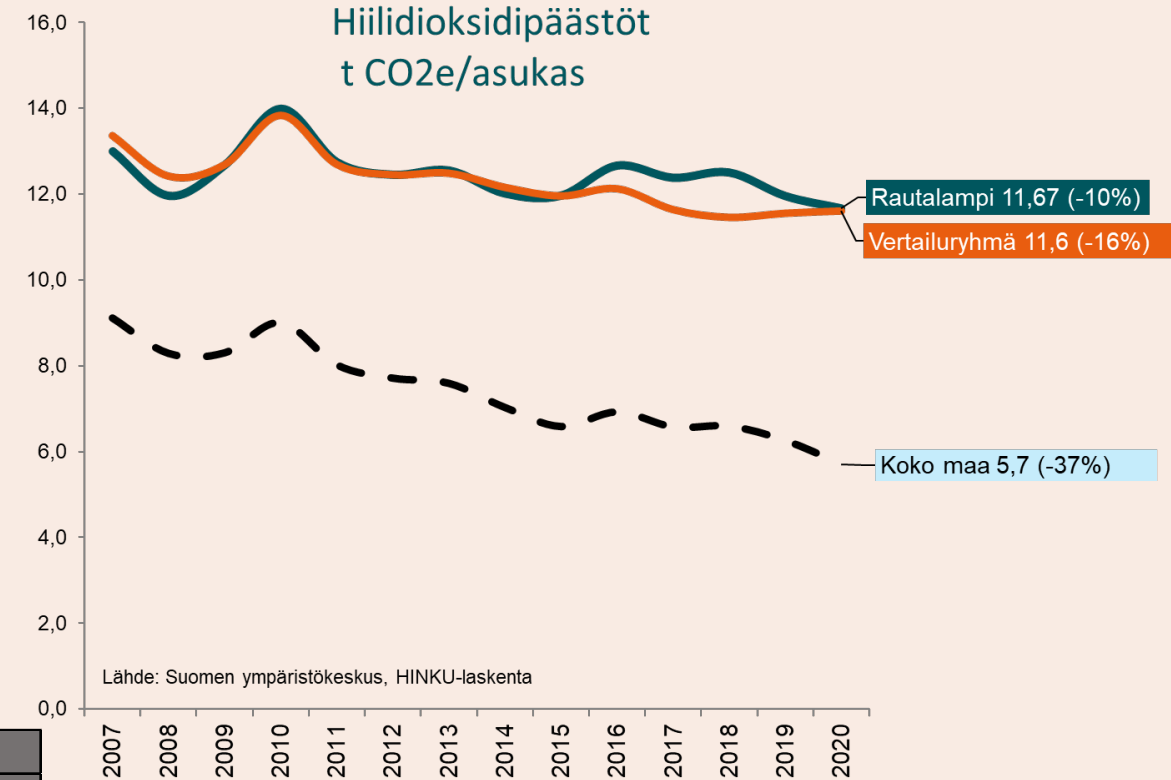
- Vanhemmat tilastotiedot laskettu eri tavalla.

Ympäristö

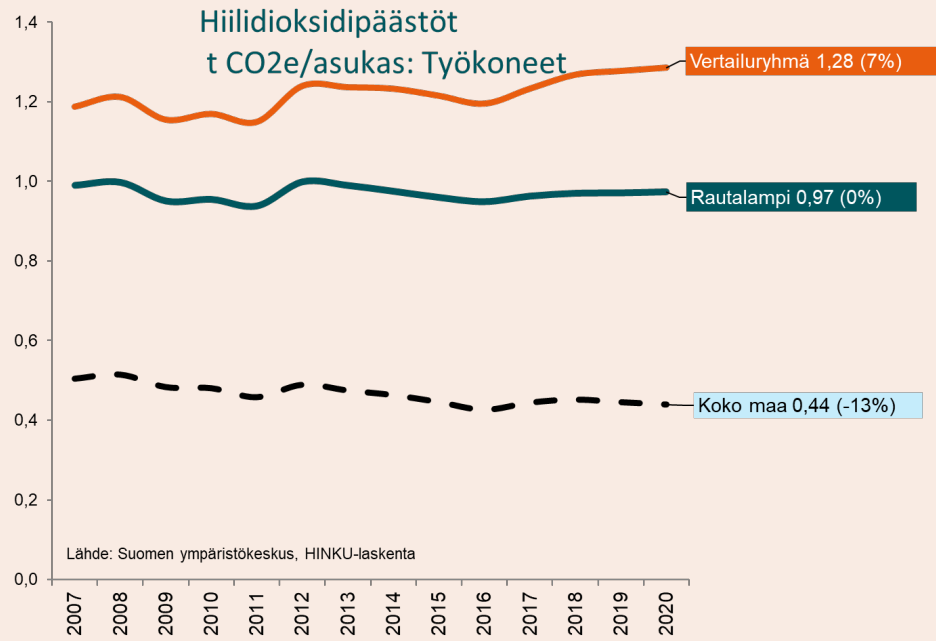
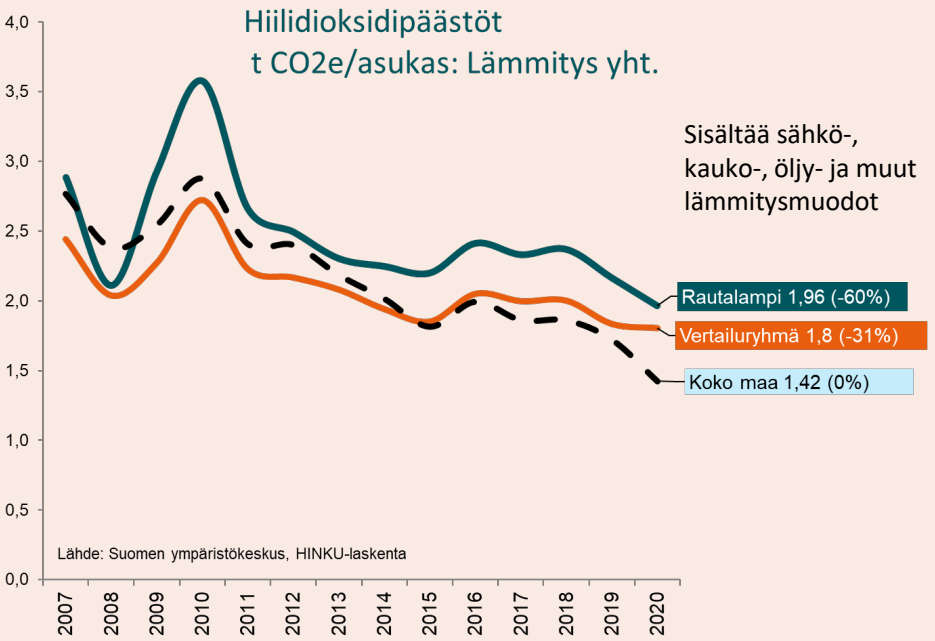
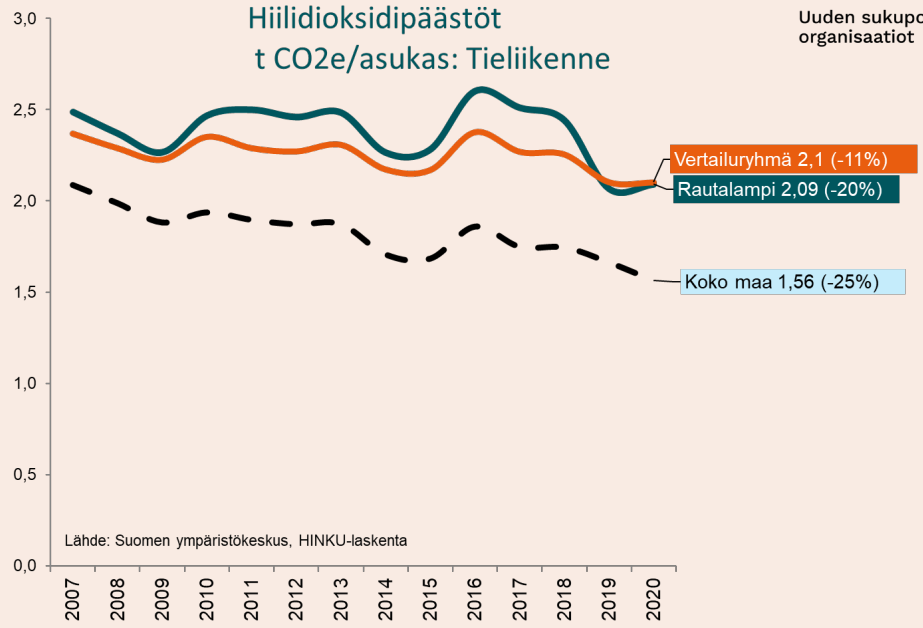
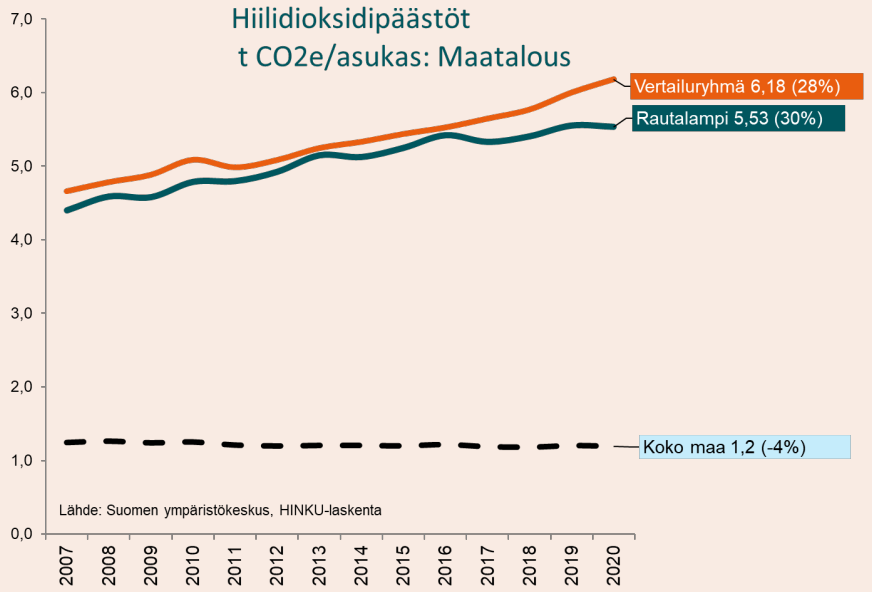
Hiilidioksidipäästöt ovat laskeneet

- **Hiilidioksidipäästöjen** määrä asukasta kohti on Rautalammilla laskenut hieman vertailukuntia hitaammin, -10 %.
- Rautalammin hiilidioksidipäästöt asukasta kohden ovat koko maan keskiarvoa korkeammat.
 - Korkeat päästöt liittyvät suureksi osaksi maatalouden määrään (vrt. koko maa).

	Hiilidioksidipäästöt t CO2e/asukas														
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Rautalampi 11,67 (-10%)	13,0	12,0	12,7	14,0	12,7	12,5	12,6	12,0	12,0	12,7	12,4	12,5	12,0	11,7	
Juuka 10 (-9%)	11,0	10,3	10,3	11,1	10,6	10,6	10,9	10,6	10,0	10,4	10,0	10,3	10,0	10,0	
Kaavi 8,28 (-34%)	12,6	9,6	9,3	10,2	9,5	9,0	9,2	8,7	8,4	8,7	8,2	8,4	8,3	8,3	
Karstula 10,63 (-15%)	12,5	11,6	11,8	12,7	11,6	11,5	11,5	11,0	11,0	11,2	11,0	11,0	10,7	10,6	
Lappajärvi 14,66 (2%)	14,4	13,7	14,4	15,6	13,9	13,7	14,0	14,0	13,8	13,6	14,4	14,7	14,5	14,7	
Rantasalmi 13,85 (1%)	13,7	13,2	13,3	14,6	13,6	13,0	13,2	12,8	12,8	13,4	13,8	13,9	13,9	13,9	
Ruovesi 9,78 (-9%)	10,8	9,9	10,0	11,4	10,0	10,1	10,0	9,6	9,5	10,6	10,4	10,8	10,6	9,8	
Simo -2,18 (-119%)	11,5	10,7	10,8	11,5	9,9	8,9	6,9	7,3	6,8	3,7	-0,7	-5,1	-2,2	-2,2	
Sonkajärvi 17,2 (10%)	15,6	15,3	15,8	16,9	15,9	16,1	16,6	16,2	16,2	16,9	16,5	16,9	17,0	17,2	
Vaala 22,13 (20%)	18,4	17,8	18,4	20,3	19,1	19,1	20,0	19,3	19,1	20,0	20,2	20,9	20,7	22,1	
Vertailuryhmä 11,6 (-16%)	13,4	12,4	12,7	13,8	12,7	12,4	12,5	12,2	12,0	12,1	11,6	11,5	11,5	11,6	
Koko maa 5,7 (-37%)	9,1	8,3	8,3	9,0	8,0	7,7	7,6	7,0	6,6	6,9	6,6	6,6	6,3	5,7	

Hiilidioksidipäästöt (Rautalammin 4 suurinta lähdettä)

FCG.

Juuso Ilmola

Tutkimusasiantuntija

juuso.ilmola@fcg.fi

041 731 4144

www.fcg.fi